

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
May 16, 1997

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, GEGUŽĖ — MAY 16, 1997

Nr. 95

A. Brazauskas susitiko su Japonijos imperatoriumi ir premjeru

Vilnius, gegužės 14 d. (Elta) — Lietuvos prezidento spaudos tarnyba pranešė, kad trečiadienį Algirdas Brazauskas susitiko su Japonijos imperatoriumi Akihito. Susitikimo metu buvo pasikeista nuomonėmis bendromis visuotinės raidos temomis.

Vienos stambiausių Japonijos firmos „Marubeni Corporation“ vadovai žada plėsti savo investicinę veiklą Lietuvoje. Firma jau yra paskyrusi kreditus „Klaipėdos medienai“ bei širdies mikrochirurgijos klinikiškos statybai.

Susitikime su Japonijos mi-

nistrų pirmininku Ryutaru Hashimoto buvo aptarta Japonijos parama Lietuvai, pramoninių kreditų bei techninės pagalbos tiekimas, kai kurių infrastruktūros projektų finansavimas. A. Brazauskas ragino Hashimoto išplėsti Japonijos vyriausybės teikiamą oficialią užsienio pagalbą.

Prezidento atstovo spaudai pranešime pabrėžiama, kad A. Brazauskas vizito metu jaučiamas Japonijos vyriausybinių ir verslo sluoksnių susidomėjimas Lietuva ir jos ekonomika.

Rinkimų komisija mano neišvengsianti teismų

Vilnius, gegužės 14 d. (Elta) — Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) pirmininkas Zenonas Vaigauskas mano, jog teismams, ko gero, bus apskųsti kai kurie VRK nutarimai. Jis sako, kad nepriklausomai nuo būsimo komisijos sprendimo, registruoti ar ne JAV gamtos saugininkai Valda Adamkų kandidatą prezidento rinkimuose, nepavyks išvengti bylinėjimosi teismuose.

Trečiadienį jis nenorėjo spėlioti, kokių sprendimų, svarstydami V. Adamkaus registravimą, priims komisijos nariai. „Tai priklausys ir nuo to, kokius dokumentus į VRK pristatys V. Adamkus“, sakė Zenonas Vaigauskas.

VRK pirmininkas pripažino, kad skirtingose teisės šakose nuolatinio gyvenimo samprata yra skirtinga. Ši sąvoka, Z. Vaigausko teigimu, apima ir „darbo Lietuvos turejimą, mokesčių mokėjimą, ir faktinį gyvenimą“.

Tuo pat metu VRK pirmininkas neabejoja, kad V. Adamkus nebūtų buvęs kliūčių dalyvauti Seimo rinkimuose,

kadangi įstatymas nenustato, kiek laiko Lietuvoje turi nuolat gyventi kandidatai į parlamento narius.

Z. Vaigauskas mano, kad iki prezidento rinkimų dar turėtų būti priimta nauja Prezidento rinkimų įstatymo redakcija. VRK nariams kelia nerimą trumpa, vos dviejų savaičių pertrauka tarp pirmojo ir antrojo rinkimų ratų. Z. Vaigausko teigimu, naujoji įstatymo redakcija turėtų palengvinti ir supaprastinti rinkimų apygardų ir apylinkių komisijų darbą.

Nors oficialiai prezidento rinkimų datą turi paskelbti Lietuvos parlamentas, tačiau Z. Vaigauskas teigia, jog pagal dabar galiojančią Konstituciją Seimui tai padaryti nebūs sudėtinga. Lietuvos Konstitucija numato, kad prezidento rinkimai turi įvykti paskutinį sekmadienį, likus dviem mėnesiams iki prezidento kadencijos pabaigos. VRK pirmininko teigimu, pagal šią nuostatą, prezidento rinkimai turėtų vykti šių metų gruodžio 21 dieną.

Kazys Bobelis — kandidatas į Lietuvos prezidentus

Vilnius, gegužės 15 d. (BNS) — Dar vienas žinomas užsienio lietuvis, buvęs ilgametis Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto pirmininkas, Seimo narys Kazys Bobelis antrą kartą mėgins laimėti Lietuvos prezidento rinkimuose. Trečiadienį jį kandidatūrai išklė Lietuvos Krikščionių demokratų sąjunga.

Liberalai galvoja apie savo kandidatą į prezidentus

Vilnius, gegužės 15 d. (BNS) — Lietuvos liberalų sąjunga svarsto galimybę kelti būsimojo prezidento rinkimuose savo kandidatą arba paremti buvusį Generalinės prokuratūros vadovą Artūrą Paulauską.

Be šio kandidato, trečiadienį vykusiame liberalų sąjungos tarybos posėdyje aptarta galimybė kelti Klaipėdos mero ir liberalų sąjungos pirmininko Eugenijaus Gentvilio arba jo pavaduotojo partijoje Sarūno Davainio kandidatūras.

Galutinai sprendimai numatomi priimti kitame Liberalų sąjungos tarybos posėdyje.

„Puikiai išmanau užsienio politikos vingrybes, asmeniškai pažįstu daugelį svarbių pasaulio asmenų, per šešerius gyvenimo Lietuvoje metus su pratau ekonomiką ir kriminologinę padėtį“, sakė K. Bobelis ketvirtadienį spaudos konferencijoje.

Jis mano, kad būtų patrauklus rinkėjams, kurie „nusivylė ir kaire, ir dešine“. K. Bobelis teigė jau susitaręs dėl paramos rinkimuose su tomis partijomis, kurios pernai Seimo rinkimuose nesugebėjo įveikti 5 proc. ribos. „Sudėjus visų jų balsus, susidaro 15,8 proc. Tai net kiek daugiau, nei per Seimo rinkimus gavo konservatoriai“, pažymėjo Seimo narys. Jis taip pat tikisi dalies Amerikos lietuvių paramos.

K. Bobelis prisipažino, kad antrą kartą dalyvauti prezidento rinkimuose ryžosi, kai Seimo dauguma „užkirto kelią tai padaryti“ kitam užsienio lietuviui Valdui Adamkui. Buvusiame prezidento rinkimuose K. Bobelis teigia iš rinkimų kovos pasitraukęs tik todėl, kad juose dalyvavo a. a. Stasys Lozoraitis.

Vilnius, gegužės 15 d. (BNS). Vokietijos Maltos pagalbos ordinas, tarpininkaujant Vokietijos ambasada Vilniuje, Pabradės užsieniečių registravimo centrą (URC) aprūpino 11,000 litų vertės medicinine įranga, skirta gydytojų kabinetai įrengti. Vasario mėnesį ambasados darbuotojai, lankydami Pabradės URC, domėjosi nelegalių gyvenimo sąlygomis ir išsiaiškino, kad jiems truksta medicininio aprūpinimo.

J. Staselio nuotr.: Pabradės URC gyventojai, daugiausiai iš Azijos ir Afrikos šalių, prižiūrimi Lietuvos kareivių nors ir nenoriai, dirba stovykloje, gamina sau maistą, kuris bent kiek būtų panašus į valgytą namuose.

JAV Kongrese siūloma įkurti Baltijos draugų grupes

Vilnius, gegužės 15 d. (BNS) — Seimo Žmogaus ir piliečių bei tautybių reikalų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris Vašingtone ragino įkurti Baltijos valstybių draugų parlamentines grupes Senate ir Atstovų Rūmose.

E. Zingeris, neseniai išrinktas Seimo ryšių su JAV parlamentinės grupės pirmininku, trečiadienį susitiko su aukštais Valstybės departamentu pareigūnais, posėdžiavo su senatoriumi Richard Durbin, vienu Kongreso Afrikos-amerikiečių parlamentinės grupės vadovu Earl Hilliard, kitais JAV politikais ir kongreso atstovais.

E. Zingeris lankosi JAV valstybės sekretoriaus pavaduo-

to ambasadoriaus John Kornblum kvietimu. Lietuvos parlamentas kartu su kitais Europos ir JAV politikais, kultūros bei verslo atstovais dalyvavo konferencijoje „Tiesiant tiltą per Atlantą“, skirtą Maršalo plano 50-mečiui.

E. Zingeris taip pat dalyvauja kasmetinio Amerikos Žydų komiteto suvažiavime. New Yorke parlamentaras planuoja susitikti su aukštais Jungtinių Tautų Žmogaus teisių pareigūnais ir aptarti nelegalios migracijos problemą.

Derybose su Maskva išvengiama pažanga

Maskva, gegužės 15 d. (BNS) — Sienos su Rusija derybose galima pamatyti pažangą, sako Lietuvos diplomatai po susitikimų Maskvoje.

„Nors galutinio sprendimo pasiekti nepavyko, progresas yra“, sakė Lietuvos užsienio reikalų viceministras Albinas Januška. Jis ir Lietuvos sienos derybininku vadovą Rytmantas Šidlauskas ketvirta-

dienį Maskvoje aptarė galimybes paspartinti valstybės sienos nužymėjimą su Rusijos UR viceministru Aleksandru Avdejev ir Rusijos derybininku vadovu Alekseju Obuchovu.

Lietuvos ir Rusijos diplomatai sutarė pradėti ruošti sienos nustatymo žemėlapius. Sienos projektus toliau derins abiejų valstybių delegacijų specialistai ir, jei darbas vyks sėkmingai, baigiamajame derybų etape dar bus surengtas susitikimas viceministrų lygmeniu.

Lietuva rūpinasi besikeliančių gyventi į Rusiją problemomis

Vilnius, gegužės 14 d. (BNS) — Vyriausybė vėl sudarė darbo grupę, kuri spręstų problemas, susijusias su parama asmenims, išvykstantiems iš Mėžikių į Rusijos Leningrado srities Vsevolozsko rajoną.

Birželio pradžioje darbo grupė turėtų susitikti su tokia pat Rusijos darbo grupe. 1991 m. Lietuva įsipareigojo Vsevolozske pastatyti apie 160 butų Rusijos piliečiams, išvykstantiems iš Mėžikių. Iš Lietuvos iki 1995 m. pageidavo išvykti 117 šeimų, tačiau dabar nori išvažiuoti dar 51.

Iki šių metų Lietuva pastatė tris namus su 132 butais, kuriuose apsigyveno 103 iš Lietuvos išvažiuojusios šeimos.

Šiemet birželio-liepos mėnesiais numatoma pastatyti paskutinį 30 butų namą. Kaip paskirstyti jo butus, ir spręsti abiejų valstybių — Lietuvos ir Rusijos — darbo grupės.

Lietuva norėtų šieš naujus butus perduoti Lietuvos Generaliniam konsulatui Sankt Peterburge. Be to, norima, kad Rusija grąžintų Lietuvai vienuolikos butų statybos išlaidas.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS, INTERFAX, ITAR-TASS, BelaPAN, RIA zinių agentūrų pranešimais.)

Vašingtonas. JAV Senatas trečiadienį patvirtino 1990 m. Iprastinės ginkluotės Europoje sutarties pataisas, kurios leidžia Rusijai laisviau dislokuoti tankus ir kitas karines transporto priemones šiaurėje ir pietuose. Senatas vienbalsiai patvirtino pataisas, dar vadinamas „flangų susitarimu“. Pati Iprastinės ginkluotės Europoje sutartis apriboja Varšuvos pakto ir NATO narių — buvusių šaltojo karo priešų — įprastinę ginkluotę. Susitarime teberibojama ginkluotė, kurią Rusija gali dislokuoti savo pasienio rajonuose, tačiau sumažinamos teritorijos, kuriose galioja originalioji Iprastinės ginkluotės sutartis. Tokie būdai Rusijai turės daugiau laisvės dislokuoti kariuomenę.

Beirutas. Palestinos karingoji musulmonų grupuotė HAMAS neigia kaip nors susijusi su planais per vizitą Libane nužudyti popiežių Joną Paulių II. „Mes niekada nepakeleme rankos prieš ką nors kitą, tik prieš Izraelio okupantus ir mūsų teisių pažeidejus. Libanas šiltai priėmė mūsų žmones“, pareiškė grupė. Vatikano atstovas Joaquín Navarro Valls atsisakė komentuoti pranešimą apie rengiamą pasikesinimą ir pareiškė, kad Vatikanas laikosi taisyklės nekomentuoti su saugumu susijusios pagrįstos ar nepagrįstos informacijos.

Budapeštas. Estijos prezidentas Lennart Meri trečiadienį kalboje Budapešto ekonomikos universiteto studentams pareiškė, kad NATO pletrai prieštaraujanti Rusija tebėra „blogio imperija“ ir paragino buvusias sovietų respublikas ir Varšuvos sutarties nares jai pasipriešinti. L. Meri savo kalboje tiesiogiai neminėjo Rusijos vardo, tačiau kartojė buvusio JAV prezidento Ronald Reagan terminologiją, kurią jis vartojo buvusią Sovietų Sąjungą pavadindamas „blogio imperija“.

Ankara. Turkija įvedė didelius kariuomenės dalinius į šiaurės Irako kurdų rajonus, trečiadienį pranešė Turkijos televizija NTV. Pasak pranešimo, kariuomenė įžengė į Iraką per Habur pasienio postą. Tankai ir šarvuotieji įvažiavo per sieną, kuri civiliniam transportui uždaryta.

Maskva. Kremliuje manoma, jog ideja, kad Rusijos prezidentas Boris Jelcin gali tapti Rusijos ir Baltarusijos Sąjungos prezidentu, yra „įdomi, bet neturi jokio pagrindo“. Kad B. Jelcin gali būti išrinktas trečiajam prezidentavimo laikotarpiui, jeigu susivienys Rusija ir Baltarusija, pareiškė Valstybės Domo viceministras Aleksandr Šochin, sakydamas, kad „jeigu Rusija ir Baltarusija susivienys, bendro prezidento rinkimus galima surengti jau ir šį rudenį, ir Jelcin turi gerų galimybių būti išrinktas“.

Pasaulis apie gegužės 14-osios NATO-Rusijos susitarimą

Maskva. Rusijos prezidentas Boris Jelcin ketvirtadienį sveikino naują susitarimą, žymintį Maskvos ir NATO santykių ateitį, tačiau jo gynybos ministras Igor Rodionov sako, kad jį neišsprendė visų Rusijos ir Vakarų sąjungos klausimų, nes susitarime nekalbama apie visus svarbiausius NATO ir Rusijos klausimus.

Ryga. Baltijos valstybių pareigūnai atsargiai sveikino NATO ir Rusijos susitarimą ir patvirtino, kad jie pasiryžę įstoti į Vakarų karinę sąjungą, nepaisant jokių Maskvos prieštaravimų. Diplomatai beveik „nurašė“ Baltijos valstybes kaip galimas kandidates pirmajam pletimo etapui, kadangi Rusija vertintų tai kaip provokaciją.

New Yorkas. JAV besilankantis Čekijos prezidentas Vaclav Havel sveikino susitarimą, pabrėžęs, jog jis tapo galimu todėl, kad šalys pasiekė tarpusavio supratimą. Pasak jo, šis sutarimas atves prie sklandaus „be trinties“ su Rusija, NATO pletimo į Vidurio ir Rytų Europą.

Varšuva. Lenkijos UR ministras Dariusz Rosati žurnalistams sakė, kad Lenkija sveikina susitarimą. Nors NATO pletimas vis tiek vykty, jis dabar vyks geresnėje atmosferoje. Jis taip pat sakė, kad būtų natūralu, jei Rusijos - NATO taryboje NATO pusei tam tikru būdu atstovautų ir tos valstybės, kurios ketina netrukus prisijungti prie sąjungos.

Vašingtonas. JAV prezidentas Bill Clinton žurnalistams pareiškė, kad NATO ir Rusijos susitarimas yra „istorinis žingsnis link taikos, nedalomos ir demokratines Europos“. Clinton pabrėžė, kad Rusija artimai dirbs kartu su NATO, bet ne NATO varduje; susitarimas suteiks Rusijai balsą, bet ne draudimo teisę.

Bukareštą. Rumunijos UR ministras Adrian Severin radijui sakė, kad tikisi, jog susitarimas apsiriboją NATO santykiais su Rusija ir nesaisto ateities kitų valstybių, kurios turi būti laisvos, priimančios sprendimus.

Maskva. Penkių dienų vizitui į Maskvą atvykęs Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofi Annan pasveikino NATO ir Rusijos partnerystės sutartį ir pareiškė viltį, kad sutartis taps neatskiriama naujos Europos saugumo struktūros dalimi.

Budapeštas. Vengrijos UR ministras László Kovács sako, kad nors susitarimo tekstas ir neaiškus, tačiau nėra pagrindo manyti, jog NATO padarė nuolaidų, kurios sukeltų sunkumų valstybės-kandidatams.

KALENDORIUS

Gegužės 16 d.: Ubaldas, Jonas, Andriejus, Bazile, Inga, Bite.

Gegužės 17 d.: Paskalis, Gaile, Virkantas, Tautmilas. 1875 m. mirė vyšk. Motiejus Valančius. Tarptautinė Telekomunikacijų diena.

SPORTO APŽVALGA

Redaktore Irena Regiene

SVEIKINAME

Sveikiname šį savaitgalį į 1997 m. ŠALFAS s-gos metines Jaunučių Krepšinio Pirmybes Čikagon suskridusius jaunųjų krepšinininkų komandas, jų trenerius, vadovus ir žaidynių rengėjus.

Šįmet minėdami svarbiausio Lietuvos krepšinio istorijoje įvykio — 60 metų Europos Krepšinio čempionato laimėjimo, jaunimui linkime sportinio entuziazmo ir gražių laimėjimų, o jų vadovams ir ŠALFAS s-gai ištvėrmės, ugdant jaunuosius krepšinininkus.

„Draugo“ redakcija

TORONTO „AUŠRA“
ŠALFAS-gos VYRŲ A
KREPŠINIO MEISTERIS

„Draugo“, 1997 geg. 1 d. laidos „Sporto apžvalgoje“ buvo pateikta trumpa informacija apie š.m. bal. 25, 26 ir 27 d. Hamiltono, Ont., Kanadoje įvykusias 47-sias ŠALFAS-gos krepšinio metines žaidynes. Šį kartą išsamiau ir daugiau demesio skirsime buvusių žaidynių varžybinei pušei: rezultatai, laimėtojai ir kt.

Varžybos pradėtos penktadienio vakare. Jos tęsėsi iki vėlaus sekmadienio popietio, keturių mokyklų daugiasalėse, taip, kad visur suspėti ir daugiau pamatyti nebuvo lengva...

Vyrų A klasėje, šešiose varžybose dalyvaujančios komandos burtų keliu suskirstytos į A ir B grupes, varžėsi kiekviena su kiekviena (Round Robin).

Čikagos „Lituanica“ laimėjus prieš Detroito „Kovą“ 96:86, o taip pat prieš Toronto „Vyti“ 101:92, grupėje A, jie tapo pirmaisiais. „Vytis“, laimėję prieš Detroito „Kovą“ 91:73, užėmė antrą, o Detroito „Kovas“, be laimėjimų, liko trečioje vietoje.

Grupėje B, New Yorko „LAK“, laimėdami prieš Toronto „Aušrą“ 76:71 ir Hamiltono „Kovą“ 99:91, užėmė pirmą vietą. „Aušra“ laimėjusi prieš „Kovą“ 98:81, tapo antraisiais, o be laimėjimų H. „Kovas“ liko trečioje vietoje.

Baigmės rate, pagal komandų pergrupavimą (vadovaujantis priešais duomenimis, Toronto „Aušra“ nugalėjusi Čikagos „Lituanica“ 78:75 (44:34) ir N.Y. „LAK“ — Toronto „Vyti“ 85:73, abi komandos pateko į baigmę dėl čempionų vardo. Būtiną pastebėti, kad rungtynės tarp „Aušros“ ir „Lituanicos“ buvo labai permainingos. Nors T. „Aušra“ visa laika pirmavo, tačiau likus 1:03 min. iki

rungtynių galo, Č. „Lituanica“ rezultata išlygino 68:68. Dėka „Aušros“ gynimo, daugiau Alekso Brainio sumanus kamolio skirstymo ir kada reikėjo „pašaldymo“, taip pat didžiausių Lino Balaišio ir Andriaus Krašausko-Tyler tikslų metimų, rungtynės buvo užbaigtos „Aušros“ naudai... Susitikimą, pralaimėtojų pusėje, tarp Č. „Lituanicos“ ir T. „Vytis“ pirmieji pelnė pergalę 81:77 ir tapo varžybų trečiosios vietos laimėtojai. T. „Vytis“ tenkinosi IV-ja. V-tą vietą užėmė H. „Kovas“ nugalėjęs D. „Kovą“ 114:104.

Idomiausias, gero lygio ir įtampą kėlusios rungtynės vyko dėl čempionų vardo tarp Toronto „Aušros“ ir New Yorko „LAK“ komandų. Jau pirmoje minutėje švieslėntė ženklinio 7:4, 10:6 ir t.t., rodydama T. „Aušros“ iniciatyvą, kurios ji nepaleido ir pirmąjį puslaikį užbaigė 42:32. Penktoje antro kėlinio minutėje „LAK“ išlygino ir rezultatas trumpam buvo 51:51. T. „Aušra“ tačiau, kelias deriniais ir metimų taiklumu, savo įnašą greitai pakėlė 10-čia taškų iki 61:51. Paskutinėse minutėse „LAK“ dar mėgino rezultata išlyginti: 74:70, 79:76, 83:77... betgi, tai ir buvo paskutiniai jų taškai. Rungtynės baigėsi 85:77, T. „Aušrai“ laimint čempionų titulą ir mirusio žymaus krepšinininko Mamerto Duliūno atminimui įsteigta pereinamąja taurė. Laimėtojų komandos nugalėjo H. „Kovą“ 98:81, tapo antraisiais, o be laimėjimų H. „Kovas“ liko trečioje vietoje.

Baigmės rate, pagal komandų pergrupavimą (vadovaujantis priešais duomenimis, Toronto „Aušra“ nugalėjusi Čikagos „Lituanica“ 78:75 (44:34) ir N.Y. „LAK“ — Toronto „Vyti“ 85:73, abi komandos pateko į baigmę dėl čempionų vardo. Būtiną pastebėti, kad rungtynės tarp „Aušros“ ir „Lituanicos“ buvo labai permainingos. Nors T. „Aušra“ visa laika pirmavo, tačiau likus 1:03 min. iki

ŠALFAS-gos 47-jų metinių žaidynių, Hamilton, Ont., Kanadoje vykusiu š.m. balandžio 25-27 d., vyrų krepšinio A klasės meistris Toronto „Aušra“. Iš k. Rimas Miečius — treneris, Linas Balaišis, Aleksas Brainis, Andrius Rupf, Aleksas Čeponkus, Jim Hayes, Stepas Basbineau, Noan Rottman ir Andrius Krašauskas-Tyler.

Nuotr. Sig. Krašausko

„LAK“ Gintas Vileita — 40, Giedrius Aidietis — 16, Marius Janulis — 9, Jim O'Brien — 5, Indrek Kongats — 4, Brenden Waitkus — 3, Stasys Janušas ir Rimas Kezys — 0.

„LAK“ šiose varžybose pasirodė su nauja komandos sudėtimi. Žaidė trys atstovai iš Lietuvos, šiuo metu studijuojantys JAV universitetuose, tai: Gintas Vileita, Giedrius Aidietis ir Marius Janulis. Nesimant „LAK“ veteranų: Ricardo Simkaus, Mykolo Waitkaus, Jurgio Shimko ir kitų, taip pat jų ilgamečio žaidėjo bei trenerio Patricko Torney.

Vyrų B klasėje dalyvavo net 11 komandų. Priešaisimams burtų keliu buvo suskirstytos į A, B ir C grupes.

Grupėje A Toronto „Aušra“ laimėjusi prieš Čikagos „Lituanica-I“ 60:50, o taip pat prieš Londono „Taurą“ 77:74 užėmė 1-mą vietą. Č. „Lituanica-I“ su laimėjimu prieš Londono „Taurą“ 82:45 tenkinosi 2-ja vietą. L. „Tauras“ liko 3-je vietoje.

Grupėje B žaista dviejų minusių sistema. Clevelando „Žaibas“, laimėjęs prieš Toronto „Vyti“ 84:68 ir „Lituanica-II“ nugalėjęs Hamiltono „Kovą“ 64:60, rungsi dėl 1-mos vietos. Čia, „Žaibas“ išstempė laimėjimą prieš „Lituanica-II“ 77:76, tapo pirmaisiais. Lenteles antroje pusėje, H. „Kovas-I“, laimėjęs prieš T. „Vyti“ 74:54, užėmė 3-čią vietą.

Grupėje C, Detroito „Kovas“ — Čikagos „Neris“ 62:48, New Yorko „LAK“ — Hamiltono „Kovas-II“ 68:46. Dėl 1-mos vietos, D. „Kovas“ žaidė prieš N.Y. „LAK“ ir laimėjęs rungtynes 79:59 užėmė 1-mą vietą. Lenteles antroje pusėje Č. „Neris“, nugalėjęs H. „Kovą“ 81:83, užėmė 3-čią vietą.

Baiginiame rate: Detroito „Kovas“, nugalėjęs Hamiltono „Kovą-I“ 73:57, kitas rungtynės žaidė prieš Toronto „Aušrą“, kurias pralaimėjo 77:74 ir sekancioje rungtynėse Hamiltono „Kovui“ taip pat nesunkiai laimėjęs prieš Č. „Lituanica-II“ 74:39, abi laimėtojos susitiko baigmėje dėl meistro vardo. Šiose rungtynėse abi pusės rodė daug iniciatyvos. Taškai „au-gau“ labai svyravoja. Žaidėjų tarpe matėsi daug talentų krepšiniui. Paskutinis tei-

sejo švilpukas sprendė rungtynių pabaigą ir lygiausias 63:63. Keturių minučių rungtynių pratęsimas, Č. „Lituanica-I“, pelniusi porą sėkmingų metimų, perėmė pirmavimą ir rungtynes užbaigė savo naudai 74:70, laimėdami meistrerio vardą. H. „Kovas“ tenkinosi vicemeisterių titulu. T. „Aušra“, nugalėjęs Č. „Lituanica-II“, laimėjo 3-čią vietą. Paguodos rate, Clevelando „Žaibas“, nugalėjęs Toronto „Vyti“ 64:44 ir vėliau, laimėjęs prieš Detroito „Kovą“ 53:51, liko 5-je vietoje. Meisterių — Čikagos „Lituanica-I“ komandoje žaidė ir pelnė taškus: Paulius Genčius — 21, Edis Bendoraitis — 18, Andrius Steponavičius — 17, Steve Bendoraitis — 9, Aurimas Šmigelskis — 6, Saulius Petrošius — 3, Aras Nausėdas — 0. Hamiltono „Kovui“ atstovavo: Markus Jankus — 39, Andrius Breichmanas — 11, Antanas Repšys — 10, Adomas Labodici — 5, Jonas Repšys — 3, Algis Žilvytis — 2, Paulius Vidmantas, Charlis Žilvytis, Tomas Lafford ir Joel Chrolavičius — 0.

Moteryų varžybose dalyvavo 4 komandos. Pradiniuose susitikimuose, Čikagos „Lituanica“ — Toronto „Aušra-II“ 65:30, Hamiltono „Kovas“ — Toronto „Aušra-I“ 55:30, „Lituanicos“ ir „Kovo“ rungtynės baigėsi „Lituanicos“ naudai 55:34. Pralaimėtojų pusėje, H. „Kovas“ nugalėjo T. „Aušrą-II“ 52:35.

Baigmės rungtynėse Č. „Lituanica“, laimėdama prieš H. „Kovą“ 53:38, tuo pačiu pelnė meistrerį vardą. Trečią vietą laimėjo T. „Aušra-I“, nugalėjusi „Aušrą-II“ 46:44. Meisterių komandoje žaidė: Eglė Matutis — 13, Jessica Abromavičius — 12, Gina Naujokas — 9, Jęnetta Abromavičius — 8, Lorana von Braun — 7, Jurgita Jankauskas — 4, Danutė Genčius — 0. Vicemeisterių, H. „Kovo“ komandoje: Tania Tatti — 20, Gina Tatti — 7, Kristina Murphy — 5, L. Jankus — 4, Debbie Vineris — 2, Sally Panavas, N. Fowler, J. Povilauskas, Rūta Kamaitis — 0.

Baigiant neišvengiamai ilgą žaidynių apžvalgą, trumpai keletas pastebėjimų... Klubant apie krepšinio lygį, jis vyrų A ir jaunių A klasėse yra geras ir nemazai žadantis. Pavienujų gerų žaidėjų daug, kurie ne tik techniškai geri, tačiau jau brandinantys savyje aukštojo krepšinio įžvalgą. Jeigu ŠALFAS-gos vadovybė ir krepšinio komitetas darytų nuosprendį 1998 m. Lietuvoje vyksiančiom II-jon Tautinėm Olimpiadon siųsti vyrų ir jaunių rinkines, būtų galimybių žymiai geriau pasirodyti prieš

sejo švilpukas sprendė rungtynių pabaigą ir lygiausias 63:63. Keturių minučių rungtynių pratęsimas, Č. „Lituanica-I“, pelniusi porą sėkmingų metimų, perėmė pirmavimą ir rungtynes užbaigė savo naudai 74:70, laimėdami meistrerio vardą. H. „Kovas“ tenkinosi vicemeisterių titulu. T. „Aušra“, nugalėjęs Č. „Lituanica-II“, laimėjo 3-čią vietą. Paguodos rate, Clevelando „Žaibas“, nugalėjęs Toronto „Vyti“ 64:44 ir vėliau, laimėjęs prieš Detroito „Kovą“ 53:51, liko 5-je vietoje. Meisterių — Čikagos „Lituanica-I“ komandoje žaidė ir pelnė taškus: Paulius Genčius — 21, Edis Bendoraitis — 18, Andrius Steponavičius — 17, Steve Bendoraitis — 9, Aurimas Šmigelskis — 6, Saulius Petrošius — 3, Aras Nausėdas — 0. Hamiltono „Kovui“ atstovavo: Markus Jankus — 39, Andrius Breichmanas — 11, Antanas Repšys — 10, Adomas Labodici — 5, Jonas Repšys — 3, Algis Žilvytis — 2, Paulius Vidmantas, Charlis Žilvytis, Tomas Lafford ir Joel Chrolavičius — 0.

Moteryų varžybose dalyvavo 4 komandos. Pradiniuose susitikimuose, Čikagos „Lituanica“ — Toronto „Aušra-II“ 65:30, Hamiltono „Kovas“ — Toronto „Aušra-I“ 55:30, „Lituanicos“ ir „Kovo“ rungtynės baigėsi „Lituanicos“ naudai 55:34. Pralaimėtojų pusėje, H. „Kovas“ nugalėjo T. „Aušrą-II“ 52:35.

Baigmės rungtynėse Č. „Lituanica“, laimėdama prieš H. „Kovą“ 53:38, tuo pačiu pelnė meistrerį vardą. Trečią vietą laimėjo T. „Aušra-I“, nugalėjusi „Aušrą-II“ 46:44. Meisterių komandoje žaidė: Eglė Matutis — 13, Jessica Abromavičius — 12, Gina Naujokas — 9, Jęnetta Abromavičius — 8, Lorana von Braun — 7, Jurgita Jankauskas — 4, Danutė Genčius — 0. Vicemeisterių, H. „Kovo“ komandoje: Tania Tatti — 20, Gina Tatti — 7, Kristina Murphy — 5, L. Jankus — 4, Debbie Vineris — 2, Sally Panavas, N. Fowler, J. Povilauskas, Rūta Kamaitis — 0.

Baigiant neišvengiamai ilgą žaidynių apžvalgą, trumpai keletas pastebėjimų... Klubant apie krepšinio lygį, jis vyrų A ir jaunių A klasėse yra geras ir nemazai žadantis. Pavienujų gerų žaidėjų daug, kurie ne tik techniškai geri, tačiau jau brandinantys savyje aukštojo krepšinio įžvalgą. Jeigu ŠALFAS-gos vadovybė ir krepšinio komitetas darytų nuosprendį 1998 m. Lietuvoje vyksiančiom II-jon Tautinėm Olimpiadon siųsti vyrų ir jaunių rinkines, būtų galimybių žymiai geriau pasirodyti prieš

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunskiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:	\$110.00	\$60.00	\$40.00
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuva:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį			
oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausio redaktorė - Danutė Bindokienė
Administratorius - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsunciamos, gavus prašymą, ka nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

Futbolas Čikagoje

„LITUANICOS“ PERGALĖ — TREČIA IŠ EILĖS

Gegužės 11 d. Lemonte vykusiose futbolo pirmenybių rungtynėse „Lituanicos“ futbolininkai pelnė trečiąją šio sezono pergalę, šį kartą nugalėdami lenkų „Lightning“ vienuolikę 3-1. Tokiu būdu mūsų šieksiai dabar turi 9 taškus ir pirmąją pirmenybių lentelėje. Toks reiškinys jau seniai tebuvo, nes paskutinius kelečius metus „Lituanica“ kartais per visą ratą tik tiek taškų surinkdavo. Tuo tarpu pavasarį rate dar yra likę 5 susitikimai.

Praėjusio sekmadienio popietę putė stiprus ir žvairus vėjas, bet jis nepajėgė atšaldyti „Lituanicos“ siekio pergalėi. Pirmasis varžovų vartus atrado R. Urbanavičius, pelyndamas gražų įvartį. Tačiau kėlinys buvo baigtas lygiomis 1-1, nes lenkai įstengė išlyginti.

Po pertraukos vyravo lietuvių. Tas pats R. Urbanavičius vėl nuginklavo lenkų vartininką, o energingasis V. Žuromskas pridėjo ir trečiąjį, ženklindamas 3-1. Nepaisant progų iš abiejų komandų, ši pasekmė nepasikeitė iki baigminio teisėjo švilpuko.

Rungtynės buvo gana įdomios, permainingos, gyvos, kurių keliais ankstesniais metais beveik nebuvo. Žiūrovai irgi buvo patenkinti, nes „Lituanica“ vėl grįžta į savo ankstesniųjų laikų formą, kai jos bijojo visos Čikagos ir apylinkių komandos ir kada ji sugriebė „Metropolitan“ lygos „Major“ diviziono čempionų titulą. Norint pasiekti tų laikų lygį, „Lituanica“ reikia dairytis bent trijų pajėgesnių žaidėjų, o tada vėl bus galima varžytis su geriausiomis Čikagos vienuolikėmis.

Gegužės 18 d. „Lituanica“ išvyks į Skokie, IL, ir žais su „Vikings“, anksčiau irgi daug metų buvusia „major“ diviziono. Rungtynės bus 4 val p.p. Niles West HS stadione. Reikia palinkėti mūsų šiek tiek sėkmės, kurios jai tikrai reikės.

Lietuvos profesionalias komandas, nei, kad leisdami klubams siųsti sulipdytus ir neparuostus tokioms varžybos vienetus. Apie patias žaidynes Hamiltono norisi pasakyti, kad jos buvo labai gerai suorganizuotos. Visose srityse jautėsi tvarka ir sumanus vadovavimas. Pagarba organizacinio bei varžybinio, abiejų komitetų vadovams, Arvydui Šeštokui, Mariui Gudinskui ir jų talkininkams.

Sigitas Krašauskas

ŠALFAS-gos 1997 m. jaunių A klasės krepšinio meistris Čikagos „Lituanica“. Iš k. ŠALFAS-gos pirm. Audrius Šileika, Steve Bendoraitis, Edas Bendoraitis, Andrius Steponavičius, Paulius Genčius, Aurimas Šmigelskis, Aras Nausėdas, Saulius Petrošius, treneris Rimas Dirvonis, Hamiltono klebonas Tevas J. Liauba, OFM, ir žaidynių org. komiteto pirm. Arvydas Šeštokas.

Nuotr. Sig. Krašausko

TIESUS KELIAS

Vytauto Landsbergio kalba, pasakyta
Tėvynės sąjungos/Lietuvos konservatorių
konferencijoje gegužės 10 d. Vilniuje

Mieli Lietuvos laisvės kelio, tiesiojo Lietuvos kelio bendražygiai! Jūs laukiate ko nors ypatingo, o aš galvoju, tebeviečia ta kvarco lempa, kuri taip spalvino anksčiau čia pasirodžiusios scenoje, pirmiausiai tas nuostabias mergaites, kuriose mes matėme ateinančią Lietuvą, šviesą, gerį, grožį ir meilę, kuri bus atnešta gal kokiems, ne visai to vertiems, vyrams, gal ne visai gerai besielgiantiems vaikams. Šiaip ar taip, aš esu persiviečiamas — ar tai būtų kvarcas, ar rentgenas, ar jūsų visų žvilgsniai, jūsų žinojimas. Jūs matote — buvome kartu, žinot, kas aš toks, ko aš siekiu, ką aš darau.

Prieš septynerius, šešerius, penkerius metus Lietuvos Sąjūdžio žmonės galėjo pasakyti, jog užduotis atlikti, įsipareigojimai piliečiams įvykdyti: Lietuva vėl nepriklausoma demokratinė valstybė, vėl visiškai pripažinta pasaulyje ir iš naujo įstojusi į tarptautines organizacijas, jau padėjusi konstitucinius įstatyminius pagrindus visuomenės politinėms ir ūkinėms reformoms, normalizavusi santykius su visais penkiais kaimynais. Dar reikėjo susitarti dėl Rusijos kariuomenės išvedimo ir patiems išeiti iš baisiai infliuojančio rublio karalystės, reikėjo parengti bei priimti naują Konstituciją — ir visa tai buvo dar stebėtinai suspėta padaryti, juolab suvertinant atkurtos Lietuvos pamatus.

Bet ir pagalių į ratus jau buvo prikišta tiek, kad vairą išmūšė iš rankų: Sąjūdis ir jo išpuosėlėtos, atkurtos paskatintos demokratines partijos vėl atsidūrė opozicijoje. Tiesus atkuriamos Lietuvos kelias nuvingiavo ir griovius ir pelkes, kuriose tirio milijardiniai visų žmonių sukaupti turtai, tirpo ir pasitikejimas tokia susipainiojusia šilimi.

Tada tikrėme Tėvynės sąjungą, kad galėtume stabdyti pavojingą slinkį, bent jau priešintis neteisėyboms. Ketveri mūsų partijos metai — atrodytų, tiek nedaug, bet ir vėl garbingai užpildyti kurimosios darbu, tam tikrą politinių pasiekimų, gaivinant žmonių pasitikėjimą savo jėgomis ir savo valstybe. Dukart laimėjome savivaldybių rinkimus, laimėjome Seimo rinkimus ir turime darbščią, ryžtingą koalicinę vyriausybę — kartu su krikščionimis demokratais pagal pirmąsias Lietuvos sudarytą koalicijos sutartį. Dabar eisime toliau pirmyn, eisime

laimėti prezidento rinkimus. Jei norime, kad Lietuvos kelias būtų vėl tiesus, kito budo neturime. Demokratija — tai rinkimai, o rinkimai — tai rezultatai, kurie atveria naują perspektyvą visiems.

Jūs žinote, kad aš — ne garbėtroška, kad man svarbiausias atlyginimas yra pats darbas, kurį sugebu ir neatidėliu, kad tik leistų dirbti. Mano privatus džiaugsmas — kai mūsų bendras tėvynės darbas eina gerai, kai viskas taisosi, žmonės pakelia galvas ir vėl suvokia garbingo gyvenimo vertę, kai atrodo, kad galiu tęsti ir pabaigti kartu su jumis, ką sumastėm, nutarėm ir darom.

Norėčiau, kad tie pastarieji žodžiai — „sumastėm ir darom“ — būtų girdimi platesnio turinio, negu tik partijos programa ir vykdyamas norėčiau, kad juose girdėtume visos Lietuvos, jau beveik dešimtį metų trunkanti, laisvės apsisprendimą ir vadavimąsi.

Vadavimasis, deja, dar nebaigtas. Dar neišnyko nevajantys apie Lietuvos nelaisvę: ir tolimose politinio planavimo stadijose, ir net pačioje Lietuvoje. Tuos pastaruosius nebent laikas išgydys, bet kiti atsvejinami mes neturim riboto laiko. Yra mūsų žmonių tarpe visai pagrįstų nepasitenkinimų, kodėl atgautoji laisvė davė pernelyg daug laisvės nebrandumais. Iš tiesų, — praėjim, tikimės, kad jau praėjim — labai pavojingą laikotarpį, kada vagių pasaulis buvo jau įsiskverbęs į valstybės isticas, ir net vagių įstatymai skverbėsi į ano Seimo priimamus įstatymus. Norinčios atsitiesti Lietuvos gyvenimą pancerio naujoji nelaisvė, lyg būtų okupuojami iš vidaus. Dabar tie panceriai trūkineja, jie traukomi; susitepus pareigūnai keičiami, ne teisėtų interesų grupės nukenčia, todėl pasipriešinimas didžiulis: šaukiama, kad reikia stabdyti tuos, kurie stoja prieš nusikalstamumą.

Kita vertus, mūsų ryžtas pakviesti ir sutelkti visuomenę šiai valstybinei ir pilietinei kovai prieš nusikalstamą klaidą bei papročius neturi primesti. Tada, kai policiją dar „sugedusiu verslu“, atitrauktu nuo visuomenės, tada mūsų pasiūlytos akcijos „Stabdyk nusikalstamumą“ stabdymas buvo savaip netgi suprantamas — jie nenori stabdyti nusikalstamumo, nes patys yra sistemos dalis. Dabar šiai akcijai neturi būti jokių kliūčių, reikia kur kas daugiau iniciatyvų pačioje Tėvynės sąjungoje, greitesnių vyriausybės sprendimų. Kliūtį dar nebent gali sudaryti dalies visuomenės nepasitikėjimas, lukuriavimas, kuo baigsis naujojo Seimo ir vyriausybės kova su korupcija, ar ir vėl nesuipainios mūsų brėžiamas tiesus Lietuvos kelias.

Turime būti reiklus pirmiausia patys sau, atidūs kiekvienai smulkmenai, kiekvienam nusiskundimui. Pasitikėjimas yra sunkiai kaupiamas kapitalas, jį reikia išsikovoti po kruopelę, taupyti po centą, ir branginti labiau. LDDP žlugimas čia itin pamokantis — ka reikšia savanaudiškumui, vagystėms ir jų dangstymui taip visiškai prarasti žmonių pasitikėjimą. Džiugu, kad Lietuvos maisto prekė kokybiška, konkurencinė, išlaikanti ir susirandanti rinkas — tą matome atspindint dabartinėje AGROBALT parodoje. Visa tai Lietuvos, kylančios iš kolchozų ekonomikos liūno, laisvo ūkio pažanga. Čia ir pramoninių nuopelnas. Bet yra ir nepardavinė pusė — tai eilinių valstiečių laukimas ir nekantrumas, kada ir jų darbščios rankos bus geriau atlyginamos.

Žinoma, visai netoleruoti, kas anksti buvo įžiliai ir plačiai taikoma, pramonės imonių neatsiskaitymai laiku su žemdirbiais. Čia gali būti ir savotiško sukiavimo, laikinai sukaupiant kapitalą, ir nesugebėjimo arba nenoro tvarkytis, neslysti į bankrotus. Pagalvokime apie įstatyminę, įpareigojantią galimybę atsiskaitinėti akcijomis, pavyzdžiui, „paimant“ jas iš piktbiškių neatsiskaitančių direktorių, ir jeigu daugiau ūkininkų taps akcininkais, jie patys apsaugos imones nuo tyčinų, nusikalstamų bankrotų. Be to, pletosis tikroji, tokia reikalinga kooperacija.

Žmonių galvosenoje dar pernelyg daug socializmo. Subsidijų politika, vadinama kainų mažinimu arba pabranginimu, lyg demokratine valdžia ligi šiol tiesiogiai nustatinėtų prekių kainas. Daug kas nenori mokėti mokesčių, pyksta dėl griežtesnių vyriausybės priemonių, bet sykiu norėtų, kad jų seniems tėvams būtų mokamos didesnės pensijos, nors jos mokamos iš tų pačių, mieles žmogau, tavo mokamų arba nemokamų mokesčių. Nemoki mokesčio, tai mažini ir pensiją savo motinai. Tą reikia suprasti.

Mūsų vyriausybė jau randa galimybių pensijų ir algų padidinimams, kurie pralenkia kainų didėjimą, taigi reali žmonių padėtis po truputį gerėja. Ne viskas išlyginta, ne viskas kartu, tad reikia kuo daugiau viešumo, valdžios at-

puodą netinku ir paleis. Aš juk niekam nieko nepadarau.

- Bet širšės, — šaukiu
- Širšės? Kokios širšės?
- Avily, — šaukiu.

— Avily. Kaip galiu žinoti, iš kur jos ten atsirado. Aš ganiu karves, ne širšes. Tavo tėvas juk pasakė, ko tos širšės norėjo.

Žandarai suplakė arklį, o aš uždusau ir pasilikau.

Apsirekusi parėjau namo, pasiėmiau pietus ir išėjau prie bandos. Ten piemenys jau žinojo, kad Severiuką išvežė, žinojo ir kad per visą kaimą vijausi ir norėjau jį iš žandarų atimti. Petriukas net labai rimtai ėmė vograuti:

— O kas būtų buvę, jeigu ir būtum atėmusi? Kas iš to? Surakintom rankom vis tiek nieko nebūtų galėjęs dirbti. Net prie karių nebūtų galėjęs grįžti. Surakintom rankom nebūtų galėjęs nei kaip reikiant pabėgti, nei botago pakelti.

Bet aš, nors ant krūtinės ir tebegulejo bausis slogtis, buvau šiek tiek atsigavusi, nebeverkiau ir atsikirtau:

— O kam kalvis? Bočiau nuvedusi ir būtų nukirtęs. Gal būtų nė kirsti nereikėjo, gal būtų mokesį atkakinti.

Vis tiek piemenys daugiau žinojo už mane. Širšės jie seniai buvo užmiršę. Sake, kad jį suėmė už tai, kam jis urėdo arklį pauodegint dagilio šaką

virų visuomeninių svarstymų — kas daroma ir kodėl daroma.

Specialistams, labai reikalingiems ekspertams, vyriausybė ketina mokėti palyginti labai didelius atlyginimus. Turbūt tai reikalinga, bet venkime nebūtinės prabangos. Valstybei dar labai sunku. Aš nežinau, ar vieno pareigūno įstaigai būtini didžiuliai pragangūs rūmai, gal vertiau juos naudotų menininkai, vaikikai, i nemokamus kultūros renginius susirenkantys neturtingi mūsų žilagalviai. Neerzinkim žmonių ir privaciū „parsiukų baliais“, Nerikiai aukštinų unitazų netgi didžiųjų turtuokų rūmuose, kol sostinėje, plėvėsuojuant Europos vėliavai, neturime nė vieno europietiško viešojo tualeto. Paskatinkim visus, ypač jaunimą, kovai prieš baisų Lietuvos mišką ir paupių teršimą. Aš galvoju, kad vienais iš Sąjūdžio šūkių „Neteršk Lietuvos!“ nepasiekė šimtų tūkstančių širdžių visam laikui ir taip plačiai, kaip pasiekdavo vis dėlto didžiuosiuose mitinguose. Gaivinkim vėl tokį visuomeninį šviesos gamtos sąjūdį, užsodinkime dykviets naujais miškais be šiukšlynų, tegu ateina į talką mokyklos — būsimoji Lietuva. O sykiu, manau, turėtume įsteigti ir kaskokią labai griežtą Gamtos policiją. Savivartui, kuris aptinkamas, verčiant šiukšles pirmame žaliame miškelyje prie Vilniaus ar kito Lietuvos miestelio, at tiesiog peršaučiau padangas, tai yra, nepašaučiau, jeigu Gamtos policija taip padarytų. Kad nepabėgtų, kol mašinoms savininkas ateis ir savo rankomis iškuops.

Kalbame apie Lietuvos tarptautinį saugumą, vėl atgaivinom aktyvią tarptautinę politiką ir kartais pajudinam, atrod, net nepajudinamas tolimo abejingumo sienas. Tačiau turime atominę bombą pačioje Lietuvoje, turime Visagino miestą kaip atvirą klausimą, ir dar neįspletojome visapusiškos atsakingos politikos — koks yra mūsų atsakymas į tą klausimą. Be abejo, dar tik pusė metų, problemų gausybė, ir daug atsakymų bei sprendimų jau padaryta arba daroma, bet šis klausimas negali laukti. Jis ir tarptautinis. Mums primena, kad turėsime, gal net kuo greičiau turėtumėm uždaryti šią jėgainę.

nes toks yra tarptautinio saugumo interesas, o mes turime kelti klausimą ir dėl tarptautinio kompensacinio Lietuvos energetinių reikių sprendimo.

Tiesa sakant, turime partijų programas, bet stokojame visuotinės Lietuvos ūkio vizijos būsimame šimtmečio, kuris jau čia pat. Pirmieji uždavinys — energetinė vizija, kompleksinė programa, Lietuvos ir tarptautinė — kaip gyvensime, kuo prisidėsime ir dalyvausime šioje gyveninėje srityje Baltijos regione. Čia vienas esminių atsakymų, — kaip ir kokie mes būsimės su jungtoje Europoje. Lietuva turi pirmiausiai sukaupti savo pačios intelektualias pajėgas, kad neatsidurtų ties laiko barjeru nepasiruošusi.

Mūsų valdancios koalicijos uždavinys — kad tie darbai pajudėtų, o visi dori žmonės prisidės, neabejoju. Ką aš norėčiau kartu su jumis, su mūsų vyriausybe formuoti ir apibendrinti — tai politika Lietuvos atečiai. Jei sugėbėsime, kelias bus tiesus ir mūsų tikslai bus pasiekti per trumpiausią laiką, koks yra galimas. Turime sau atsakyti: kokios Lietuvos norime, kokiai atsirasti padedame?

Turime pasakyti visiems apie mūsų pilietinį tikėjimą: Lietuva bus darbi, saugi ir turtinga, nes mokanti susitvarkyti, patraukli savo jaunimui, kuris ją mylės, puoselėdamas, globodamas ir kurdamas savo rankomis, kaip motiną ir kaip šeimos namus.

XXI amžių Lietuva įžengs, atgavusi pasitikėjimą ir orumą, gerbiama pasaulyje, pajėgi kovoti su nusikalsteliais ir nuosavų valdžių korupcija, užtikrinti įstatymo valdžią, pasirūpinti savo vargštančiais ir nekliauti doriems veikliams žmonėms. Mes — Tėvynės sąjunga — dirbame kaip partija, bet ne partijai, o mūsų šandienos ir rytdienos Lietuvai, jos žmonėms. Čia ne taip svarbu, ar įvertins, ar iškart įvertins, kaip įvertins, kas ką sakė, pasakė. Iš tiesų svarbu, ką mes patys sau pasakysime, atsigręždami į savo sąžinę ir nueiti kelią: ar viską padarėm, ką galėjome, ar geriausiai padarėm, kaip galėjome?

Padarykim taip, ir galėsime atsakyti bet kur — ir prie Jono Basanavičiaus kapo, ir prie partizanų kapų — padarėm!

Nuo Palangos tilto žvilgsnis į Baltijos jūrą. Nuotr. B. Kronienės

ispraudęs. Kai urėdą taip sudaužė, tai lengvai nebeišsisuks. Žandarai darys taip, kaip Komaras lieps.

Labai išsigandau. Jau žinojau, kad urėdo arklys pasibaide, kad šilų jį numetė, kad koją nulaūžė, bet kad tai būtų Severiuko darbas ir kad už tai jį galeitų išvaryti į katorgą, nė į galvą nebuvo atėję. Iš piemenų šnekų viską sužinojau, ir toji žinia sutraukė mane visą į skaudų kietą kamuoliuką. Net verkti nebesiverkė, tik krūtinė kaip grebliais draskė ir kvapą ėmė. Visos girdėtos pasakos viesulų sukosi galvoje. Bučiau imaniusi, didelių paukščių būciau pasivertusi, nukėkusi toli vidury miškų, kur nei žandarai, nei Komaras, net ir pats caras nebeįgalėtų surasti. Kai dabar pagalvoju, tikrai suprantu, kad tai buvo mano pirmas didelis rūpestis ir bausis skausmas, kurį tik pats ir tegali suprasti.

Vakare parginusi, Severiuką radau namie. Ko tik nešokau apkabinti, bet kad visi žiūrėjo, tai negalėjau. O jis mane pamatęs ėmė šypotis, tik ne taip, kaip visada: vienas žandas buvo sutinęs ir paakys melynas.

— Muše? — tepaklausiau.

Severiukas tik linktelėjo galvą.

Tą rytą tėvas išvažiojo į turgų. Išvažiuodamas jau žinojo, kas atsitiko: Severiukas parjojęs viską papasakojo. Kad jis sumintas, sužinojo tik turguje. Sužinojęs tuoj nėjo į policiją. Ten jam paaiškino, kad urėdo sužalojimas yra Severiuko darbas. Jie jau žino, kad kelias naktis į paryčius jis pakildavo ir kazin kur nuei-

danutė Bindokienė

Naujas žvilgsnis į seną problemą

Po didžiųjų karų ar kitų žmonių nelaimių, pareikalavusių daug aukų, susidaro gyventojų „tuštumos“, kurias paprasai užpildo imigrantai. Tuomet jie pageidaujami, kviečiami ir sudaromos palankios sąlygos įsikurti naujame krašte. Ypač didžiosios pramoninės valstybės ieško naujos darbo jėgos užsienyje. Pirmiaujančių tarpe visuomet tvirtai stovėjo ir JAV, po Antrojo pasaulinio karo įsileidusi daug tūkstančių benamių pabėgėlių, negalinčių grįžti į savo tėvynes nes jos pasiliko už „geležinės uždangos“. Tai buvo vadinamoji antroji banga, su kuria į šį kraštą atplaukė daug lietuvių pabėgėlių.

Pirmosios bangos imigrantais vadinti atvykusieji prieš ir po Pirmojo pasaulinio karo, o taip pat jau iš nepriklausomos Lietuvos. Tuometinė vyriausybė, suprasdama emigracijos daromą žalą, kai išvyksta reikalingos darbo rankos, dėjo pastangas užkirsti kelią emigracijai. Tam tikra prasme tos pastangos buvo veiksmingos, bet tik tuomet, kai sudarytos geresnės gyvenimo sąlygos savoje valstybėje.

Ne kitokia situacija yra ir šiuo metu — nemažai lietuvių veržiasi išvykti iš tėvynės, nes buitiniai trūkumai darosi nepakeliami ir žmonės priitrūksta kankybes laukti geresnių dienų. Daugelio svajonė: patekti į Ameriką. Nors ji šiuo metu nėra tokia svetinga imigrantams, kaip anksčiau, bet čia vis tiek yra nemažai galimybių. Žmonės tiki, kad Amerikoje ir varguomenė geriau gyvena, kaip daugelio kraštų vidurinioji klasė...

Tiesa, įvažiavimas į šį kraštą dabar jau komplikuo- tesnis — net trumpalaikiam apsilankymui vizos nelengvai išduodamos, bet norintieji atranda būdų visus sunkumus nugalėti. Viena legalių progų atvykti į JAV, yra vadinamoji „žaliųjų kortelių“ loterija, suteikianti vienodą galimybę kiekvienam, jeigu tik nusišypsos laimė, gauti tą pageidaujamą plastikos keturkampį. „Žaliųjų kortelių“ loterija masina ir mūsų tautiečius Lietuvoje. Kasmet, dar gerokai prieš loterijos pradžią, prasideda paklausos, reikalingų dokumentų užpildymai. Deja, atsiranda ir sukčiai, kurie už aukštas kainas pardavina žmonėms viltį laimėti. Pagal Lietuvos duome-

nis, kasmet tuo būdu į JAV išvyksta daugiau kaip 700 piliečių, o jeigu kartu emigruoja jų šeimos, susidaro keliskart daugiau.

Tai nemažas nuostolis valstybei, turinčiai nedaug gyventojų. Pagal Statistikos departamento duomenis, nuo 1992 m. jaunesnio amžiaus žmonių (maždaug 20-29 m.) sumažėjo 25,000. Gyventojų skaičiaus sumažėjimą 83,4 proc. lėmė neigiamas natūralus prieaugis, o 16,6 proc. — migracija. Kadangi gyvenimas Lietuvoje nelengvas, žmonės neskuba tuoktis, neskuba susilaukti šeimos, o tuo tarpu senesnieji, patyrę tiek vargą okupaciniais metais, miršta.

Kol kas nėra jokių suvaržymų iš Lietuvos išvykti, laimėjusiems „žalią kortelę“ ar kitais būdais, bet apie tai jau kalbama ir rašoma. Šia tema straipsnis išspausdintas „Lietuvos aide“ š.m. Nr. 68 („Loterijoje — mes, lietuvių“). Siūloma, kad „imigracinių kortelių“ pasiūla ir paklausa privalome teisiškai reguliuoti patys, t.y. valstybė, o ne svetimi turi spręsti, kiek ir kokių žmonių gali iš mūsų iškelti. Žmonių galia straipsnyje neužsimenama, kad kur kas atšresnė problema susidaro dėl nelegaliai išvykstančių ir kitus kraštus. Juk ir Amerikoje mūsų tautiečių, atvykusių kitais keliais be legalių dokumentų ilgesniam ar visam laikui apsigyventi yra daug kartų daugiau, kaip su „žaliomis kortelėmis“. Nelegaliai čia pasilikę lietuvių, kaip ir kiti, legalaus statuso neturintys imigrantai, neretai išnaudojami, skriaudžiami arba turi imtis nelabai garbingų priemonių, kad užsidirbtų pragyvenimui. Jie neturi sveikatos apdraudų, vengia pasiskusti atitinkamoms įstaigoms, jeigu susiduria su savųjų tautiečių ar svetimųjų jiems daromomis skriaudomis, negali net grįžti namo dėl pinigų stokos.

Jokie reguliavimai ar draudimai nesustabdė lietuvių, norinčių išvykti iš tėvynės anais laikais, nesustabdys ir dabar. Vienintelė priemonė — kiek galima greitesnis vyriausybės demesys savo piliečių gerovei, pastangos pagerinti jų buitį, įkvėpti geresnes ateities viltis. Tuomet laikini trūkumai bei sunkumai žmonėms bus lengviau pakeliami ir jie, pirmą proga pasitaikius, nesistengs pabėgti į svetimus kraštus.

SEVERIUKAS

47 JURGIS JANKUS

Čia taip sau irgi nepaėjo. Tavutė tuoj paleido gaudą, kad Severiukas arklį užleido širšėmis, bet niekas netikėjo: kaip tu arklį užleisi širšėmis ir dar naktį, bet viskas greitai pasuko į kitą pusę, kai tą pačią dieną rado arklį užkliuvusį už dvaro sodo tvoros. Jo šokta per tvorą ir pavadžio užkrista ant kuolo. Arklį uodegoje tebebuvo įsivėlusį dagilio šakelę. Arklininkas gerai apžiūrėjęs rado pauodegin išmigusių dagilio dyglių. Buvo aišku, kad padaryta šunybė. Tik kas buvo toks išminčius? Imbotienė tuoj paskelbė, kad bernai Tavutei atsiligo, kam ji taip aukštai nešasi. Kuris laikas kai i kaimą parvažio ir niekur nei akių, nei ausų neparodė. Net kviečiama saviems nosį papūtė, o prisiviliojo urėdą. Nors ir senas, bet kad tik ne savas, kad tik iš kitur, kad tik ponas. Taip galvojo savių, o po dviejų ar trijų dienų atvažiojo žandarai ir išsivežė Severiuką. Ir dar kaip — rankas geležiniais surakino. Ligi galukaimės begau iš paskos rekdama, bet žandaras atsigręžęs tik botagu pašinigo. Kai per arti prisivijau, sykį ko per galvą botagu neužvežė, o Severiukas atsiskudamas juokavo ir drąsino, kad nebijočiau. Sake:

— Nebijok, neverk. Pamatys, kad esu liesas, i

puodą netinku ir paleis. Aš juk niekam nieko nepadarau.

- Bet širšės, — šaukiu
- Širšės? Kokios širšės?
- Avily, — šaukiu.

— Avily. Kaip galiu žinoti, iš kur jos ten atsirado. Aš ganiu karves, ne širšes. Tavo tėvas juk pasakė, ko tos širšės norėjo.

Žandarai suplakė arklį, o aš uždusau ir pasilikau.

Apsirekusi parėjau namo, pasiėmiau pietus ir išėjau prie bandos. Ten piemenys jau žinojo, kad Severiuką išvežė, žinojo ir kad per visą kaimą vijausi ir norėjau jį iš žandarų atimti. Petriukas net labai rimtai ėmė vograuti:

— O kas būtų buvę, jeigu ir būtum atėmusi? Kas iš to? Surakintom rankom vis tiek nieko nebūtų galėjęs dirbti. Net prie karių nebūtų galėjęs grįžti. Surakintom rankom nebūtų galėjęs nei kaip reikiant pabėgti, nei botago pakelti.

Bet aš, nors ant krūtinės ir tebegulejo bausis slogtis, buvau šiek tiek atsigavusi, nebeverkiau ir atsikirtau:

— O kam kalvis? Bočiau nuvedusi ir būtų nukirtęs. Gal būtų nė kirsti nereikėjo, gal būtų mokesį atkakinti.

Vis tiek piemenys daugiau žinojo už mane. Širšės jie seniai buvo užmiršę. Sake, kad jį suėmė už tai, kam jis urėdo arklį pauodegint dagilio šaką

„ALICIJA RŪGYTĖ VĖL SUGRĮŽO...“

Balandžio 20 d. Jaunimo centro žemutinėje salėje buvo gražiai paminėta ir prisiminta a. a. A. Rūgytė. Paminėjimo rengėjai nuoširdžiai stengėsi, kad renginys būtų įdomus, ir salę užpildytų klausytojai. A. Rūgytės gerbėjai, draugai, bendradarbiai bei mokiniai. Parodoje esančios iš Pasaulio lietuvių archyvo nuotraukos, bylojo apie pačios A. Rūgytės rengtus renginius, kurie tikrai užpildydavo salas.

Paminėjimas prasidėjo šv. Mišiomis tėvų Jėzuitų koplyčioje už a. a. A. Rūgytę, kur Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė tėvas Juozas Vaišys, SJ. Jo žodžiais tarant, šios dienos Evangelija, tarsi specialiai parašyta a. a. A. Rūgytei. Tai mintys apie nepaprastą pareigumą, atsidavimą lietuvių ir darbiui. Giedojimo Kauno muzikinio teatro solistė Rita Preikšaitė, vargonuojant M. Motekaičiui. Po Mišių visi buvo pakviesti į Jaunimo centro žemutinę salę, kur kukli, bet turininga paroda, skirta a. a. A. Rūgytei, prikaustė visų susirinkusių dėmesį. Parodoje nuotraukų gausuma pasakojo apie A. Rūgytės gyvenimą ir veiklą, tarsti, vartydami jos albumus, mes galėjome pamatyti A. Rūgytę namų aplinkoje, kurie virstavo istorijos ir švėkšnos draugijų susirinkimų bei svarbių nutarimų vieta, A. Rūgytę kelionėse, svečiuose pas gimines ir artimuosius. Dokumentai — saugomi PLA, A. Rūgytės fonde, puikiai atspindėjo jos gyvenimo tarpsnius ir nuveiktus darbus, jų įvertinimus. A. a. A. Rūgytės rankdarbiai, kuriuos maloniai pasakino parodai Janina Raccocienė, atskleidė ją kaip moterį — švelnią, darbščią ir išmoningą. Asmeniniai daiktai parodai suteikė šilumą ir tikrumą, atrodė, kad ji, išėjusi trumpam, tuojau sugrįš... Liūdna atrodė Alicijos Rūgytės laikrodėlis, rožantėlis, pamėgti ir visą gyvenimą degti, gintariniai karoliai, didelis gintarinis žiedas. Parodą vainikavo, a. a. A. Rūgytės rūpėsciu ir pagalba išleistas, knygos. Čia puišios „Švėkšna“, kurių jau sunkiai besurasi bibliotekose, o juo labiau knygynuose. „Aušra“ ir „Varpas“ — dviejų ir penkių tomų leidiniai, atrodė labai rimtai. Penkiasdešimt knygų „Lietuvių tautos praieities“, „Lietuvių istorijos draugijos 25 metų veiklos apžvalga“, o kur dar „Zanavykijos“ du tomai! Be A. Rūgytės rūpėscio ir pagalbos nebūtų išėjusios ir S. Vanaigaitės-Petersonienės redaguotos knygos apie kunigą Alfonsą Lipniūną. Skomantų pilialaknio legenda. Prie knygų priglaudusi a. a. A. Rūgytės siuvineta staltiesė, tarsi bylojo apie Alicijos darbštumą, energiją ir meilę bet kuriam dar-

bui, kaip ji pati sakydavo savo mokiniams.

Į susirinkusiuosius visą laiką žvelgė pati Alicija Rūgytė iš scenoje pastatyto ir geleimis papuošto portreto. Jos žvilgsnis šiltas ir susimąstęs, o veide sustingusi pasitenkinimo ir ramybės šypsena, tarsi bylojo apie svajonių ir darbų išsipildymą... Portreto autorius dail. Romas Petrauskas, pakviestas prof. J. Račkausko iš Lietuvos, Panevėžio miesto, kruopščiai atliko davo darbą. A. Rūgytė nutapė savo aplinkoje. Ją supa knygos, ant lentynos stovi kryželis, kuris ir paminėjimo metu puošė darbo stalą. Scenos gilumoje, ant tautinės juostos išaušti Lietuvos himno žodžiai, tarsi sakė, kad viskas čia taip, kaip ji būtų padariusi. Na, o besipukiojančios žvakidės, kurios jungė visą parodą, į kurias žiūrėjo pati Alicija iš portreto, vėliau buvo pameistos į Jaunimo centro kavinę ir puošė vaišių stalą. Taip, kaip pas A. Rūgytę svečiuose...

Akademiją pradėjo prof. dr. Jonas Račkauskas — a. a. A. Rūgytės sūnėnas, kurį ji labai mylėjo, mokė ir į kurį dėjo savo visas viltis. Prof. J. Račkausko vadovaujamas Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, Lietuvių istorijos draugija, kuriai profesorius taip pat daug metų priklausė, išleido monografiją „Alicija Rūgytė — gyvenimo kelias“, parašytą Kestutis Pečkaus, mokslininko iš Vilniaus Pedagoginio universiteto. Kaip autorius sako, „Alicija Rūgytė jau seniai buvo verta išsamios monografijos ar studijos. Dar gyva būdama, ji daugelį lietuvių užsienio lietuvių buvo pasiaukojimo pasirinktam gyvenimo tikslui ir pasauliui pavyzdys. Ją, mokytoją, įvairių draugijų ir organizacijų veikėją bei rėmėją, dažnas lietuvių reikalams neabejingas žmogus matydavo ten, kur be A. Rūgytės, rodos, niekas negalės padaryti: įtikinti abejojanti, pasidžiaugti ir įvertinti jo gerus darbus, paskatinti ir kitus lietuvių, kaip tautos gyvybės židini, svetur nuolat saugoti“. Monografija, gražiai iliustruota nuotraukomis, atspindinčiomis A. Rūgytės gyvenimo ir veiklos įvairius laikotarpius, gražia lietuvių kalba, panaudojant didelę dalį pačios A. Rūgytės prisiminimų iš dienoraščio puslapių, išvydo skaitytoją tik prof. Jono Račkausko dėka.

Programą vedė dr. Dalia Kučėnienė. Pagrindinę kalbą pasakė A. Rūgytės ilgametis kolega Juozas Masilionis. Buvo prisiminti vargai, kuriant lietuvišką mokyklą Vokietijoje ir čia, Amerikoje. Pedagoginio lituanistikos instituto direktorė Stasė Petersonienė savo trumpoje, bet vaizdingoje ir įtaigoje kalboje prisiminė A. Rūgytę, kaip pareigos žmogų. Alicija net sirgdama, eis ant laiptelių pasidėdama, eis vesti pamokas į Pedagoginį institutą. Pareiga buvo svarbiau už sveikatą. Tokia buvo ji, Alicija Rūgytė. Dr. V. Šaulys pasakojė apie A. Rūgytės darbą Švėkšnos draugijoje — kiek buvo knygų sumastyta ir išleista, kiek buvo darbų padaryta. Visą tą nepabaigiamą lituanistinio darbo ratą suko Rūgytė. Jai viskas buvo įdomu, visur turėjo suspėti, padaryti. Apie Lietuvių istorijos draugiją pasakojo Jonas Dainauskas. Išėjęs kalbėti, pirmiausia visus suglumino klausimu „Kodėl?“ Taip, jis buvo

Pedagogės istorikės Alicijos Rūgytės 10 mirties metų paminėjime, įvykusiame Jaunimo centre balandžio 20 d. iš kairės: dr. Vacys Šaulys, Juozas Masilionis, Aldona Jurkute, prof. dr. Jonas Račkauskas, Jonas Dainauskas, Dalia Kučėnienė, Stasė Petersonienė, Skirmantė Miglinienė, Giedrė Gruskenaitė-Gillespie, Korp! Giedra pirm. Nuotr. Jono Tamulaičio

TARP MŪSŲ KALBANT

ISPLAUKIANT Į PLATESNIUS VANDENIS

„Tai retai, gal vieną ar du kartus per šimtmetį, pasitaikantis talentas“. Taip kadaise maestro Juozas Domarkas apibūdino smuikininko Vilhelmo Čepinskio sugebėjimus. Jis gimė 1977 m. Kaune. Smuikuoti pradėjo sulaukęs ketve-

teisus, Lietuvių istorijos draugijoje buvo visa A. Rūgytės širdis. Ji buvo jos iniciatorė, kūrėja, stipri rėmėja ir darbų vykdytoja. Istorikas J. Dainauskas klausė, kodėl mes apie Istorikų draugiją kalbame paskiausia? 1956 m. išsikūrusios draugijos prasme yra apibūdinusi pati A. Rūgytė: „Išsikūrusi Lietuvių istorijos draugija, kuri savo leidiniais, savo naujais istorinių šaltinių nagrinėjimais ir tyrinėjimais, savo pakartotinai išspausdintais retais veikalais yra nusipelnusi būti pavadinta lietuvių tautos praieities saugotoja. Tai, ką griau- na okupantai, stato išvija. Ten, kur tikrąją kūrėją griau- na okupantai, laisvai imasi ją prikelti iš dulkių išvijos istorikai ir istorijos mėgėjai“. Apie A. Rūgytės veiklą „Giedros“ korporacijoje, kalbėjo jau a giedrininkė, kuri A. Rūgytės nepažinojo, bet buvo labai su- jaudinta, kad jai tekusi garbė kalbėti apie tokią veiklą ir tiek lietuviškam darbiui pasiaukojusią moterį. Ne veltui 1981 m., minint A. Rūgytės pedagoginės ir visuomeninės veiklos 50-ąsias metines, korporacija „Giedra“ sukūrė filmą „Alicija Rūgytė — pedagogės portretas“. Aktore Aldona Jurkute, kuri paskaitė ištraukas iš naujai išleistos monografijos apie A. Rūgytę, baigė paskutiniaisiais Alicijos Rūgytės testamentu žodžiais: „...Dekoju Jums, ir prašysiu Aukščiausiojo užtarimo ir sėk- mės Jūsų gyvenime. Paskutinį kartą kreipiuosi į Jus, pra- šydama kovoti ir dirbti dėl Lietuvos išlaisvinimo ir lietu- vybės išlaikymo tremtyje. Laisvė Jums duota, kad kovo- tumėte ir dirbtumėte už tuos, iš kurių ta laisvė atimta...“ Pabaigoje akademijos dalyviai giedojo Lietuvos himną. Visi susirinkusieji A. Rūgytės gi- minių ir kolegų buvo pakviesti į vaišes Jaunimo centro kavi- nėje.

Skirmantė Miglinienė

DRAUGO REKLAMA

Smuikininkas Vilhelmas Čepinskis š.m. birželio 17 d. išvyksta į Vilnių. Ateinančiais metais jam teks su Juozu Domarko vadovaujamu Lietuvos simfoniniu orkestru koncertuoti Prancūzijoje. O vėliau? Ko gero jis vėl sugrįš į New Yorką.

Šis jaunas smuikininkas, kadaise vadintas „vunderkindu“, tapo žymiu smuikininku — virtuozu. Ir tai buvo pasiekta ne vien įgimto talento, bet didelio triūso ir pasi- šventimo deka. Jo pirmieji mokytojai — motina ir tėvas. Motina — Kauno Muzikinio teatro solistė, o tėvas — smuikininkas, dirigentas.

Smuikininkas Vilhelmas Čepinskis yra koncertavęs ir JAV lietuvių renginiuose. Rašiančiam yra neužmirštama 1991 m. rugsėjo 29 d. „Margučio“ vardu surengtas koncertas. Tą kartą smuikininkui akompanavo Alvydas Vasaitis. Gaila, kas susiklosčius nelemtomis aplinkybėms ir prie geriausių norų nepavyko antrą kartą Čikagoje surengti jo koncerto. Pirmą kartą Vilhelmui atvykus į JAV, daug pasirūpino Dalia Kučėnienė, tuometinė JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė. Taipgi daug pagelbėjo ir Juozas Kazickas. Dabar ji globoja Giedrę Kumpikaitę. Darius Kuolys, buvęs Lietuvos švietimo ir kultūros ministras, yra pasakęs: „Jei mes drauge sugebėsime jam (V. Čepinskiui) padėti — gražiai pasitarnausime Lietuvos kultūrai“.

Petras Petrutis

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REALMART II, Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS

Broker Associate

Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Sinteresuoti skambinkite

BUDRAIČIUI

Bus. 773-585-6100 Page 773-308-0307
Fax. 773-585-3997

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

ELEKTROS (VEDIMAI) — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Kuskė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Koemetologė gali išvalyti veidą ir patarti veido priežiūros srityje.
Tel. 630-910-7439

Įnuomojamas 4 kamb.
2 mieg. butas. Evergreen Pk., IL \$600 / mėn. Skambinti po 6 v.v.
708-424-0470

VALOME

KILIMUS, BALDUS

IR GRINDIS

J. BUBNYS

773-737-5168

KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

MISCELLANEOUS

Darbutus vyriškus (nerūko, negeria) dažo iš vidaus ir lauko. Valo rūsius, tvarko kiemus. Gali gyventi kartu ir prižiūrėti ligonį. Puikios rekomendacijos
Tel. 773-918-0315

LEMONT, IL: NEW CONDOS
FOR SALE FROM \$122,900.00. WALKING DISTANCE TO LITHUANIAN CENTER, WAGGREENS, JEWEL. LOCATED ON 127th STREET, 1 BLOCK EAST OF STATE STREET. OPEN HOUSE SUNDAYS 12-4 OR BY APPT. TEL. 630-257-3305

MOLD MAKING

Leading manufacturer of precision injection molds is seeking the following qualified, experienced individuals:
• E.D.M. OPERATOR
• E.D.M. TRAINEE
• MANUAL & NC LATHE OPERATOR
• MACHINIST
• LEAD MOLD MAKER

Our toolrooms are bright, clean, smoke-free, well ventilated and A/C with modern, up to date equipment. We offer competitive wages, excellent benefit pkg., (10 pd. holidays, vacation, profit sharing, 401K plan, sec. 125 med. & dep. care exp. plan, health ins., etc.) and overtime. COMMAND OF THE ENGLISH LANGUAGE A MUST. Please contact:

NORTHWESTERN TOOL & DIE

3445 W. Howard St.

Skokie, Tel. 847-677-9280

or

375 Renner Drive

Elgin, Tel. 847-697-2030

E.O.E. PRINCIPALS ONLY

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

Mutual Federal Savings and Loan Association of Chicago

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

(773) 847-7747

Casimir G. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 91 Metus.

Midland Federal Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00

Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK

2567 WEST 69th STREET

(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK

4040 ARCHER AVENUE

(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW

8929 S. HARLEM AVE

(708) 598-9400

Juozas Masilionis.

LAIŠKAI

NEGIRDĖTAS, NEMATYTAS...

„Dienovidžio“ geg. 2 d. laikraštyje perskaiciau labai įdomų Jūratės Viliūtės rašinį apie niekad negirdėtą solistą, dramatinį tenorą Balį Radzių, kuriam dabar sukako 80 metų. Šiuo metu jis darbuojasi genocido aukų muziejuje, padeda tvarkyti dokumentus, vedžioja lankytojus. 35 metus išgyveno Rusijoje, iš kurių 10 metų lageryje. Išleistas be teisės grįžti Lietuvon.

Iš lagerio Komijoje buvo atvaromas į Uchtos muzikinį teatrą, kur dainuodavo Canio „Pajacuose“ ir kt. operose, po to per pūgą atgal į lagerį. Išleistas iš lagerio, nepaisant politinio kalinio antspaudo, buvo pakviestas į Permės operos teatrą, kur debiutavo Don Jose vaidmenyje „Carmen“ operoje. Dainavo Calafą „Turandot“, Cavaradosi „Toscoj“, Manrico „Trubadūre“, Don Carlą, Germaną „Pikų damoje“.

Megstamiausias vaidmuo buvo Radames „Aidoj“. Ir niekad apie tą žmogų nesam skaitė spaudoje!

Kaip diena aišku, kad bet koks pyplis neišdainuos šių operų. Tai paties sunkiausios tenoro partijos. Juo labiau, kad dramatiniai tenorai taip lengvai nesimėto, net ir dabar jų neatsiranda. Anais laikais tyla suprantama, bet net ir darbar? Girdejom apie tremtinį sol. Vincentą Kuprį, bet apie šitą — nieko. Pasirodo, kad net neturi jokių balsų įrašų, tik kai kurias spaudos iškarpas. Buvo labai rusų mėgstamas dainininkas, turintis gražų, stiprų balsą su gražia kantilena, sodriai skambančias aukštas gaidas. Per mėję sukeldavę didelis ovacijas. Gastroliavęs toliuose Rusijos teatruose. Tik Lietuvoj jam nebuvo vietos.

Dainuoti pradėjęs dar 1942-1944 m. Šiaulių muz. teatre, mokėsi pas J. Byrą. Vėliau dainavo Kauno operos chore, sykiu studijuodamas Kauno konservatorijoje pas J. Kabravičių iki ištremimo 1946 m.

Kaip gaila, kad tokie žmonės užmiršami. Gerai dar, kad Jūratė Viliūtė ištraukė iš užmaršties, šiek tiek supažindino su juo. Ačiū jai! Jis ir dabar padainuoja su tremtinių chorų, su Vilniaus Karinių ramovės chorų „Aidas“. Balsas dar esąs švarus ir skambus. Žmogus esąs kuklus, malonus, nedejuojantis, dirbęs savo darbą. Labai gaila, kad jo balsas niekur nebuvo įrašytas, neišliko atliečių kartoms.

Dana Stankaitytė
Oak Lawn, IL

SMILKSTA UŽDEGTA KNYGA

Neseniai (97.04.15) pirmame puslapy pateikė 48 atstovų į PLB Seimą pavardes. Akis bado vienas atstovas — Kęstutis Miklas. Ar tai tas pats, knygų degintojas? Tebeturiu 1994 metų birželio 28 dienos Lietuvos laikraščius, kurie aprašo ir parodo tas vidurva-

sario orgijas: stovi Lietuvos atstovas, laikomos vėliavos, žmonės gieda himną, o K. Miklas, anot užrašo po nuotrauka, uždega „Lietuvos kovų ir kanti istorijos“ dokumentų rinkinį! Knygas galima įvertinti teigiamai, ar neigiamai. Galima jas pirkti, ar nepirkti, skaityti, ar neskaityti — bet tik naciai ir (pasirodo) lietuviai demonstratyviai knygas degina. Dar blogiau, vieną degintoją dabar Seiman išrinkom.

Leonas Sabaliūnas
Ann Arbor, MI

NE AUKŠČIAUSIAS

„Draugo“ gegužės 3 d. psl. 4 išspausdinta S. Gudo fotografija „Akmuo ant aukščiausio Lietuvoje Juozapinės kalno“.

Iš tikrųjų toji kalva Medininkų apylinkėje, 292 m nuo jūros lygio, yra trečias dabartinėje Lietuvos teritorijoje. Už ją aukštesnės kalvos yra Lavo-riškių (302 m) ir Arklainių (293 m) — abi netoli Vilniaus.

Aukščiausių Lietuvos kalvos sąrašą žr. Lietuvių enciklopedijos XV tomo, 2 puslapy, surašytos 35 kalvos daugiau kaip 200 metrų nuo jūros lygio.

Jurgis Gimbutas

MIELAS DĖDE!

Labai džiaugiuosi gavus nuo dėdės laišką. Laišką skaičiau ir skaičiau, nes jis man buvo malonus. Dėde, noriu pasveikinti su pirmomis pavasario žibutėmis.

Dabar parašysiu apie save. Mes važiuojame į Birštoną, paliejom Motiutę ir sanatoriją. Motiutei skauda galvą ir kojas. Dabar man pavasario atostogos. Anglų kalba truputį jau geriau sekasi. Matematika ir lietuvių taip pat.

Sode ypatingų darbų dar nėra. Nusipirkome traušius. Dabar dar žadam pirkti vištų ir viščiukų. Vasarą turėsiu užsiėmimų.

Mano paukščiukai, Kamanė ir Filipas, jau lesa iš rankos. Kamanė kartais įžnybia ir pirštą.

Senelis perdažė mašiną, vadinamą mūsų „Mazyle“. Dabar gražiai atrodo.

Dėde, perduokit linkėjimus visai šeimai nuo Motiutės ir Senelio. Aš jus visus širdingai bučiuoju.

Vaidutė

Vaidutė, 10 metų amžiaus našlaitė, Jonavoje auginama vyresnio amžiaus globėjų pora, jos vadinami Motiute ir Senelis. Amerikoje našlaitė remia geras „dėdė“ per „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetą. Komitetas šiuo metu šelpia Lietuvoje 621 našlaitį. Kvietame visus prie šio darbo prisidėti ir padėti Lietuvos našlaičiams. „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas; 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629.

LABDARA PRASIDEDA SAVUOSE NAMUOSE

Taip sako sena anglų patarlė. O Baltic News Service (BNS) pranešimu, gegu. 8 d.,

labdaros fondo „Pagalba Čėčėnijos vaikams“ prezidentas Algirdas Endriukaitis kviečia Lietuvos žmones priimti vasaros atostogoms 30 čėčėnų našlaičių arba bent sumokėti jiems geležinkelio išlaidas. Fondas jau surinkęs 18,000 litų (\$4,500) tam tikslui. Atrodytų, lyg Lietuvoje šelptinų vaikų nebėliko! Tačiau kitas žinias skaitant, matyti, kad:

1. Lietuvos našlaituose tūkstančiai vaikučių, kurių dauguma nėra kviečiami vasaros atostogoms praleisti padorių šeimų namuose.

2. Ne vienas Lietuvos vaikas kapstosi savartynuose, ieškodamas maisto ar „gėrybių“, kurias būtų galima parduoti ir nusipirkti maisto.

3. Daugelis daugiavaikių šeimų skurdokai verčiasi.

4. Organizacijos čia kutena mūsų sąžines, prašydamos finansinės paramos Lietuvos našlaičiams, ir jos nemažai gauna.

Tai iš kur tie paklydę internacionaliniai endriukaičiai išdygsta, neaišku. Nors ir savotiškai idiliška matyt dėl elgesio, ant ezios sedinčius, duonos plūtą dalinant, vis vien manau, kad labdara tikrai turėtų prasidėti savuose namuose. Duokim tos plutos kąsnėlių čėčėnams ir visokiems kitiems, kai jau mūsų šeima bus socialiai privalgius.

Narimantas Udrys

Beverly Hills, MI

ŠIS TAS IŠ LIETUVOS

Šią savaitę Lietuvoje nieko ypatingo neįvyko, išskyrus sužinotą, ir makalaturą buvo vėžami 1954 metų dokumentai iš Vidaus reikalų ministerijos archyvo, kad belaukiąs teismo už milijonų išievojimą G. Petrikis kažkur „prapule“, kad konservatoriai Seime galutinai užbloko Adamkaus kandidatūrą. Seimas po ilgų diskusijų ir prieštaravimų priėmė nuosavybės teises ir išlikus nekilnojajam turtą įstatymą. Šis įstatymas užsienio lietuvių, norinčių atgauti savo ar savo tėvų turėtą nuosavybę, per daug nepradžiugins, nes juo siekiama patenkinti buvusių savininkų interesus taip, kad nenukentėtų nuomininkai. Iš tiesų, tai net Saliamonas nesurastų idealaus sprendimo dėl nuosavybės grąžinimo. Rašytojas Kazys Saja, „Lietuvos aide“ cituoja Amerikos lietuvių dr. Raimundo Oslapo raštą, kuriame reikalaujama besąlygiško grąžinimo žemės sklypų, namų valdų ir šitaip komentuoja: „Gero apetito, ponai! Beje, jis ir taip neblogas... Su-praskit — Lietuvoje šimtai tūkstančių žmonių, kurie per okupaciją prarado kur kas daugiau negu pastatus ar žemę“.

Stebėtina, kad daug žmonių susirinko į iš Clevelando Jurio Čiurlionio (M. K. Čiurlionio brolio Jono vaikaičio) parodą. Atidaryme kalbėjo ir Seimo narys R. Ozolas, pabrėždamas, kad jis atėjo į šio užsienio lietuvių kurinių parodą iš Seimo posėdžio, kuriame kitam užsienio lietuviui buvo užtrenktos durys kandidatuoti į Lietuvos prezidentus. Tarp kitų, kalbėjo ir V. Kernagis. Patys kuriniai, pavadinti „žynių lazdomis“ daugiau priminė Amerikos indėnų raštus, nei ką nors lietuviška. Abejotina jų ir meninė vertė, tačiau lietuviams užsienio lietuvis vis tiek imponuoja ir daug gražių žodžių buvo pasakyta apie jaunąjį Čiurlionį ir jo kūrį.

Kanados lietuvis Algimantas Eimantas, labai daug dirbęs konservatorių labai pereituose rinkimuose, vadovaus Seimo pirmininko sekretariatui, t.y. koordinuose V. Lands-

PADEKA

Mylimas Vyras, Tevas, Senelis

A.†A.

Inž. STEPAS SMALINSKAS

Po ilgos sunkios ligos, užmerkė akis Amžinam Poilsui savo namuose.

Mūsų nuoširdi padėka kun. Viktorui Kriščiūnėvičiui už maldas prie karsto laidotuvių namuose ir už šv. Mišių atnašavimą Prisikėlimo šventovėje, kun. Alfonsui Babonui kartu koncelebruojant.

Padėka giminėms ir iš toli atvykusiems į laidotuves, taip pat visiems už pareikštą užuojautą mūsų gilaus skausmo ir liūdesio valandoje asmeniškai, laiškais ir spaudoje. Dekojame Tėvynės sąjungai iš Lietuvos atsiuntusiems užuojautą fakso. Ačiū už gėles, gausias auksas skaitas Lietuvos Dukterų draugijai, Lietuvių fondui, šv. Mišioms ir šeimos nuotūra.

Dekojame Vytautui Petručiui už pasakytą kalbą atsiveikimo vakarą, prisimenant velionį, kaip Dainavos stovyklos ilgametį išdėtininką, ištvermingai ir sąžiningai atlikusį savo pareigas; ačiū Pranui Zarankai už parinktas gražias giesmes, kurių vieną pirmą kartą giedoję; ačiū laidotuvių direkt. Jolandai Zaprackienei už jautriai pravestą atsisveikinimą prisimenant a.a. Stepą, kaip taurų pareigingą asmenį, ir už laidotuvių pravedimą.

Giliame liūdesyje lieka: žmona Stasė, dukros Aida su šeima, Vilija su vyru Audriumi ir sūnus Kęstutis.

bergio patarėjų darbą, planuos jo susitikimus, išvykas ir jam bus pavaldžios V. Landsbergio sekretorės.

Šiandieną, t.y. penktadienį Vilniuje perlaidojamas dail. Romas Viešulas.

Penktadienį taip pat prasi-deda LIFE (tarptautinio teatro festivalis). Numatytos didelės atidarymo iškilmės ant Baltojo tilto per Nerį, deja, atrodo, kad lietus visą atidarymą gali sutrukdinti.

Trečiadienį Vilniuje buvo švenčiama Spaudos atgavimo ir tradicinę žurnalistų šventę „Ne dienos be spaudos“. Man prisimena prieš keletą metų švesta prezidentų (ne maitinimui) šventė su šūkiu „Nė minutės be gumutės“.

Juozas Gaila

Vilnius

GRAŽINKITE ALASKĄ

Prieš 130 metų, 1817 m. kovo 30 d., Rusijos caras Aleksandras II Alaską ir gretimai esančias Aleutian salas padavė Amerikai. Už visa tai JAV Rusijai sumokėjo 7.2 milijonus aukso dolerių, įsigy-dama įvairiais žemės turtais turtingą, 1.5 milijonų kvadratinį kilometrų žemės plotą.

Tos sukakties proga, rašo vokiečių laikraštis „New Yorker Staats Zeitung“, Vėlykų laikotarpyje, Rusijoje TV ir spaudoje, pasirodė balsų, reikalaujančių Alaską grąžinti Rusijai. Jie niekaip negali susigyventi su mintimi, kad Alas-ka yra viena iš JAV valstijų. Ypač garsiai šūkauja nacionalistai rusai su Vladimiru Žirinovskiu priešakyje. Pagal Žirinovskį, JAV savanoriškai turėtų Alaską grąžinti Rusijai. Jis tvirtina, jog Alas-ka nebuvo parduota, o tik Amerikai išnuomota. Jis dar sako, kad rusai Amerikai davė ne tik Alaską, bet ir Kaliforniją.

Toliau laikraštis rašo, jog 130 metų sukakties proga vieno TV kanalo programoje buvo aiškinama, kad tyrinėtojai, rusas Chirikov ir danas Vitus Jonassen, Rusijos imperijos pavestai, 1841 m. Alaską gerai buvo ištyrinėję. Po to, nepaisant nepalankaus, kartais labai šalto klimato, rusai skubiai emė Alas-koje kurtis. Netrukus jų ten atsiradę netoli 1,000,000.

Rusijos imperijai pralaimėjus Krimėjos (Krymo) karą, gerokai susilpnėjus, atsiradus finansinei krizei, caras ir ryžėsis Alaską parduoti. Kada rusai sužinojo apie Alaskos pardavimą, dauguma jų vėl grįžo į Rusiją.

Bet Alas-koje ir po 130 metų rusų įmintos pėdos dar ir dabar esančios labai ryškios. Mažiausiai apgyventoje JAV 49-toje valstijoje, didžiaus-

siame jos mieste Anchorage yra „rusų“ kapinės, nors ten nėra nei vieno palaidoto rusų. Tos „rusų“ kapinės priklauso indėnams. Indėnų proteviai tapo krikščionimis. Jie dabar priklauso Sentikių bažnyčiai ir nuo 1950 m. priklauso Maskvos ortodoksų patriarcho. Sakoma, kad vietiniai indėnai savo kasdienėje kalboje dar tebenaudoja apie 400 rusiškų žodžių, kaip chleb — duona, čai — arbata, maslo — sviestas ir kiti. Su tais žodžiais jie jau yra taip susigyvenę, jog jiems net ir į galvą neateina mintis, kad tai yra tik buvusių kolonistų palikta „dovana“. Vienas studentas, tik budamas kolegijoje, sužinojęs, kad tie žodžiai jų kalbai nepriklausę.

Petras Palys

Richmond Hill, NY.

DRAUGAS, penktadienis, 1997 m. gegužės mėn. 16 d.

5

TREJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

SOFIJA

MILIAUSKIENĖ URBONAVIČIŪTĖ

*Tu mano, Motinėle,
Motute sengalvele,
Gana pailsai, gana pavargai,
Kol mane užaugina.*

*Kad Tu gera, nuoširdi buvai,
Ir daug vargų kentėjai,
Nors akys dažnai ašarojo,
Bet veidas vis linksmas šypsojos...*

Š. m. gegužės 19 d. sueina treji metai, kai mūsų brangi, mylima Mamyte iškeliavo pas Viešpatį Dievą. Mamyte, mes prisimename Tave su meile ir liūdesiu. Mes ilgimės Tavo šypsenos, švelnaus veido ir begalines mums parodytos meilės. Tu kasdien mūsų mintyse, širdyje, lūpose ir maldose. Tu buvai mūsų brangiausia žemiškame gyvenime. Ateis ta diena ir vel pasimatysime Amžinybėje.

Viešpatie, suteik mūsų Mamytei savo ramybę ir šviesą per amžius. Amen.

Su dideliu liūdesiu minint a.a. Mamytę, bus atnašaujamos šv. Mišios šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Parke, gegužės 22 d., 8:00 val. ryto, ketvirtadienį, taip pat Aurora, IL St. Rita bažnyčioje.

Maloniai prašome prisiminti ir pasimelsti už a.a. Sofiją.

Nuliūdę: dukterys Regina, Dana, Aldona ir Birutė, žentai, anūkai ir proanūkai.

• Didžiausias Lietuvos muziejus yra 175 ha ploto. Tai Lietuvos liaudies buities muziejus prie Rumšiškio (Kaišiadorių raj.). Jo ekspozicijos ilgis — 6 km. Muziejus su skirstytas į 4 svarbiausius etnografinius sektorius: Aukštaitijos, Dzūkijos, Sūduvos ir Žemaitijos. Tai minėtųjų regionų kaimų ir miestelių fragmentai. Muziejus įkurtas 1966 m.

• Seniausias ir gausiausias eksponatų viešas muziejus Lietuvoje įkurtas 1855 m. Eustachijaus Tiškevičiaus iniciatyva. Buvo pavadintas Senienų muziejumi prie Vilniaus laikinosios archeologijos komisijos. Dabar jis vadinamas Lietuvos nacionaliniu muziejumi. 1992 m. sausio 1 d. muziejuje buvo 451,303 eksponatai.

Startec

SKELBIA:

SUTAUPYSITE SKAMBINDAMI Į TOLIMUS KRAŠTUS!

79¢

už minutę
kalbant su Lietuva
24 val į dieną
7 dienas per savaitę

TIE KRAŠTAI TAIP
TOLI, KAIP TOLI
JŲSŲ TELEFONAS!

FREEDOM PLAN

Australija.....	42c
Kanada.....	19c
Vokietija.....	34c
Anglija.....	29c
JAV.....	13c

Nėra specialių mokesčių
Nėra suvaržymų
Nereikia pakeisti „long distance company“

1-800-483-5419

Pirmd. - penktid. 9 v.r. - 8 v.v.,
šeštđ.-sekmd. 9 v.r. - 5 v.v. EST

STARTEC

The Star of Long Distance Savings

BALTIA EXPRESS CO. LTD.

PREZ. VIDMANTAS RAPSYS

SIUNTINIAI BE MUITO Į LIETUVĄ

* SIUNTINIAI LAIVU PER 45-60 DIENŲ;
* ORO CARGO PER 10-12 DIENŲ;
* AMERIKEIŠKŲ MAISTO PRODUKTŲ SIUNTINYS UŽ \$44.00 PER 14 DIENŲ;
* MARQUETTE PARKO TERITORIJOJE SIUNTINIUS PAIMSIME NEMOKAMAI;
* NEMOKAMAS DOKUMENTŲ NOTARIZAVIMAS.

PRISTATYKITE SIUNTINIUS JŪMS PATOGIU ADRESU:

BALTIA EXPRESS CO. LTD.
8327 S. PULASKI RD.
CHICAGO, IL 60652

AMBER GROUP
482 THOMAS DRIVE
BENSENVILLE, IL 60106

ARBA

SKAMBINKITE NEMOKAMAI:
1-800-SPARNAI
1-800-772-7624

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Antradienį, gegužės 20 d., 12:15 val. p.p., Čikagos miesto Cultural Center patalpose, 76 E. Washington Str., vyks garsiausio Lietuvos styginio kvarteto „Vilnius“ koncertas. Kvartete groja Audrone Vainiūnaitė, Petras Kunca, Augustinas Vasiliauskas ir Girdutis Jakaitis. Kartu dalyvauja ir pianistas Rokas Zubovas. Bus atliekami lietuvių ir kitataučių kompozitorių kūrinių. Visi kviečiami. Įėjimas nemokamas. Koncertas ruošia Balzeko Lietuvių kultūros muziejus, Čikagos–Vilniaus miestų draugystės komitetas ir Čikagos miesto kultūrinių reikalų skyrius.

JAV LB Lemonto apylinkėje rinkimai ir XV LB tarybą vyks gegužės 17 d., šeštadienį, nuo 9 val. r. iki 1:30 val. p.p., o sekmadieniais — gegužės 18 ir 25 d., nuo 10 val. r. iki 2 val. p.p. Visi kviečiami balsuoti ir išrinkti geriausius kandidatus.

Korespondentas P. Palys prašo patikslinti, kad savo reportaže apie Tautos fondo metinį susirinkimą („Draugas“, Nr. 88) padaręs klaidą, kur rašoma: „I kontrolės komisiją, susirinkimui pritarus, sutiko įeiti dr. Jonas Bilenas, Kestutis Miklas ir Pijus Nasvytis“. Išvardintieji asmenys sudarė ne kontrolės, bet įstatų pakeitimo komisiją. I kontrolės komisiją išrinkti: Donatas Banaitis, Laima Lileikienė ir Kestutis K. Miklas; kandidatai — dr. Marija Žukauskienė ir Ieva Jankutė.

Ir dar vienas atitaisy-mas... Janina Juknevičienė, rašydama apie P. Girdžių (š.m. gegužės 7 d., 5 psl.), padarė dvi klaidas. 1. Vietoj K. A. Girdvilos, turi būti Girvilas; 2. vietoj dr. Juozas Grinius, turi būti dr. J. Girnius.

Lietuvos Vyčių 36 ku-pos susirinkimas šaukiamas gegužės 19 d., pirmadienį, 7 val. vak. Susirinkimas prasidės gegužinėmis pamaldomis 6:30 val. vak. Nekalto M. Marijos Prasidėjimo parapijos bažnyčioje. Po pamaldų susirinkimas bus mokyklos salėje su vaizdo ir pabėgimu. Pirm. Martin Gestautas rodys skaidres, kurios padėjo Vyčių chorui išleisti videofilmą apie senas lietuviškas parapijas Čikagoje. Kviečiami visi kuopos nariai ir visi, kurie interesuojasi senomis bažnyčiomis ir lietuviškomis giesmėmis. Skaidres galima gauti per Vyčių choro sekretorę Ann Marie Kassel, tel. 708-910-5045. Kas domisi įsijungti į prasmingą Lietuvos Vyčių veiklą, prašomi skambinti Viktorui Urai 773-847-0664.

Jaunųjų dainininkė Neringa Nekrasiusė laiko žymaus Lietuvos krepšininko, NBA Portland Trail Blazers komandoje žaidžiančio Arvydo Sabonio su jo autografu batų, kuriuos bus galima laimėti, atėjus į „Saulutes“. Lietuvos vaikų globos burelio, rengiama koncerta šį sekmadienį, gegužės 18 d., 3 val. p.p. Jaunimo centre. Koncertas pavadintas prasmingu vardu „Šypsenele“, nes jo pelnas, skiriamas našlaičių Lietuvoje paramai, išaugs ne viena šypsenele tu vaikų veideluose.

MAŽLIETUVIŲ SUSIRINKIMAS

Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos nariai buvo susirinkę gegužės 4 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje savo veiklą aptarti. Į susirinkimą atvyko ne tik nemažas būrys draugijos narių, bet ir daug bičiulių, kuriems jau nuo senų laikų Klaipėdos kraštas visada buvo artimas širdžiai.

Susirinkimas pradėtas mišrūs draugijos narių prisiminimu. Po to draugijos pirmininkas Vilijus Trumpjonas pasveikino susirinkusiuosius draugijos vardu, išreikšdamas džiaugsmą gausiu jų dalyvavimu ir pristatė dienotvarkę.

Draugijos sekretoriui Jurgiui Lampsaciui perskaičius praeito susirinkimo protokolą, dar kartą prisiminta paskutinio laikotarpio veikla. Draugija ir šiais metais atitinkamai paminėjo Klaipėdos krašto atvadavimą, prisidėjo prie Tilžės akto paminėjimo ir su dideliu pasisekimu pravedė tradicinį mažlietuvių šiušinį, į kurį atsilankė nemažas skaičius lietuviškos visuomenės. Kad šiuo turėjus toki didelį pasisekimą, sakė Vilijus Trumpjonas, didelis nuopelnas skirtinas Lilei ir Ramūnei Buntinams už jų didelį darbą, o taip pat ir Irenai Regienei už visus pranešimus spaudoje.

Apie draugijos izdo stovi pranešė Ema Žiobrienė: izdas esąs gerame stovyje.

Kun. dr. h.c. Alfredas Velius pristatė dalyviams neseniai Lietuvoje išleista Martino Geležinio knyga „Mūsų gimtinė — Mažoji Lietuva“. Kalbėtojas savo prisiminimais apie knygos autorių palygino jį ažuolui, tvirtu nusistatymu saugojusiam gimtinę šalį. Prelegentas kiek ilgiau savo išvedžiojimais sustojo prie Klaipėdos pavadinimo, mėginamas išnaryti jo kilmę.

Vysk. Hansas Dumpys trumpai pranešė apie kun. Martino Mažvydo paminklo statybą eiga Klaipėdoje ir apie pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukaktį paminėti numatytus renginius. Paminklo atidengimas Klaipėdoje numatytas rugpjūčio 1 d., bet knygos sukaktis būsimanti paminėta jau liepos mėnesį Tilžėje bei Ragainėje. Be to, Mažvidianos paroda numatoma spalio 26 d. Čikagos Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Spalio 12 d. tame pačiame muziejuje kalbės doc. Arūnas Baublys iš Klaipėdos, o spalio 25 d. dr. L. Gerulis iš Michigano universiteto — Newberry muziejuje.

Draugijos sekretorius Jurgis Lampsacis pasiūlė suruošti ateinančiais metais Lietuvos miestų herbų ir vaizdų parodą, kurie yra jo nuosavybė. Bet susirinkimo metu nebuvo sutarta, kas turėtų pasirūpinti jos rengimu.

Draugijos pirmininkas Vilijus Trumpjonas pasiūlė paremti Karaliaučiaus krašto vaikų vasaros stovyklą, pakviečiant juos į lietuvišką pajūrį Giruliuose. Vaikų amžius būtų nuo 14 iki 17 metų.

Susirinkime dalyvavo ir Mažosios Lietuvos Resistencinio sąjūdžio pirmininkas Algis Regis, kuris, pasveikinęs susirinkusiuosius sąjūdžio vardu, kartu priminė, kad Mažoji Lietuva nėra vien Klaipėdos kraštas.

Vysk. Hansui Dumpiui sukalbėjus stalo maldą, visi dar vaišinosi darbščiųjų šeiminių paruoštais pietumis.

Valteris Bendikas

MUZIKOS IR DAILIOJO ŽODŽIO POPIETĖ „SEKLYČIOJE“

Kiekvienos savaitės trečiadienis yra tapęs susibūrimo

diena Marquette Parko ir jos apylinkių lietuviams. Šiuos susibūrimus organizuoja ir praveda Elena Sirutienė, kuri yra ir „Pensininko“ administratorė. Visi susibūrimai vyksta „Seklyčioje“, esančioje JAV Lietuvių Bendruomenės, Socialinių reikalų Tarybos pirminkės Birutės Jasaitienės globoje.

Šis trečiadienis ypatingai buvo įdomus, nes be muzikos, dailiojo žodžio deklamavimo, prisidėjo iš Lietuvos atvykęs „Valstiečių laikraščio“ vyriausiasis redaktorius Jonas Švoba. Į šią popietę atsilankė tiek daug mūsų tautiečių, kad net pritrūko sėdimų vietų, tad vėliau atėjo turėjo pastovėti.

Svečią supažindino su klausytojais Elena Sirutienė ir pakvietė pasidalinimui mintių apie Lietuvos gyvenimą ir laikraščio leidimo rūpesčius.

Jonas Švoba dėkojo Birutei Jasaitienei už suteiktą galimybę pasinaudoti „Seklyčio“ patarnavimais ir taip pat prabilti į lietuvišką visuomenę. Jis papasakojo apie „Valstiečių laikraščio“ kilmę, sektyvės bei rūpesčius, bet apie tai jau buvo rašyta „Drauge“, todėl čia nekartojaime.

Pranešimui pasibaigus, vyko muzikinė ir dailiojo žodžio programos dalis. Programą atliko dr. L. Ragas — (griežė smuiku), Stasė Jagminienė — (grojo akordeonu), Algis Barnickis — (grojo akordeonu), dr. Vilijus Mikaitis — (dainavo, pritarė cimbalais), Vytautas Jagminas — (bugninininkas).

Dailiojo žodžio deklamavimą atliko Vytautas Juodka ir pabaigai prisijungė ir Steponavičienė. Prie dainų prisidėjo Aldona Pankienė, solistė Praurimė Ragienė ir dainininkė Jūra Bakaitienė. Buvo padainuotos kelios dainos, pritariant muzikiniams instrumentais. Dailiojo žodžio meistras Vytautas Juodka, šių dienų vaidila, padėkdamas Pulgio Andriūšio — „Kronika“, Jono Biliūno — „Motinos diena“, Bernardo Brazdžionio — „Atminimai“, Petro Babicko — „Dramblo kojos“, Inciūros — iš nelaisvės rinkinio ir dar keleto kitų autorių kūrybos. Deklamavimai buvo atlikti su įsijautimu ir vaidyba. Nors Vyt. Juodka neprisiima aktoriaus vardo, bet klausytojai pripažino, kad jis yra puikus deklamavimas ir aktorius.

Si linksma ir įdomi pranešimais bei deklamacijomis popietė buvo užbaigta visiems dainuojant — „Žeme Lietuva, kokia tu graži“.

Elena Sirutienė dėkojo svečiam Jonui Švobai, muzikantams, dainininkams ir deklamatoriams už įspūdingai atliktą programą. Šios popietės programa supažindino dalyvius su Lietuvos vargais ir kartu nukėlė į laikus, kada ji buvo laisva, prieš komunistų valdžią, kada ten buvo praleistos jaunos, be rūpesčių dienos. Muzikiniams vienetui ir B. Jasaitienei buvo įteiktos gėlės.

Popietės lankytojų aptarnavimui ir stalų paruošimui daug pasitarinaujan savanorės: Janina Gaigalėnė, Verutė Ringutė, Salomėja Janušienė, Emilija Valantinienė, Ona Lukienė ir dar keleta kitų savanorių.

Ant. Pauzuolis

Dr. Adolfui ir Jadvygai Damašiams, išvykstantiems apsigyvenimui Lietuvoje, sekmadienį, gegužės 25 d. Ateitininkų namuose ruošiamas atsisveikinimas. Norintieji atsisveikinti dalyvauti yra prašomi iki gegužės 21 d. pranešti Irenai Polikaitienei, tel. 630-257-2022.

Geriausieji ir vertingiausieji Lietuvos ambasadoriai, garsinantys mūsų tautos dvasinius lobius per muziką — Vilniaus Styginis kvartetas. Iš kairės: Petras Kunca, pianistas Rokas Zubovas, kuris antradienį, gegužės 20 d., 12:15 val. p.p., Chicago Civic Center patalpose atliks koncertą kartu su kvartetu, Audrone Vainiūnaitė, Girdutis Jakaitis ir Augustinas Vasiliauskas. Lydimi R. Zubovo ir Irenos Šaparnienės, kvarteto nariai gegužės 15, vos atskirdę į Čikagą, apsilankė ir „Drauge“.

Lietuviškas jaunimas iš Toronto, Hamiltono, New Yorko, Detroito, Čikagos, Philadelphijos ir Clevelando šį šeštadienį, gegužės 17 d. varžysis ŠALFAS s-gos ruošiamose metinėse jaunųjų krepšinio pirmenybėse. Iškilmingas žaidynių atidarymas ir arti 40 jaunųjų sportininkų komandų paradas 10 val. ryto vyks Stag High School, Palos Hills, IL. Atidaryme kalbės Valdas Adamkus, LTOK Iga liotas JAV-se ir ŠALFAS s-gos CV pirm. Audrius Šileika iš Toronto. Po atidarymo ten pat visą dieną vyks varžybos, o vakare, 6:30 v.v. PLC, Lemonte vyks linksma vakariene visai šeimai ir DJ muzika šokiams. Sekmadienį nuo 11 val. ryto iki 4:15 v.p.p. Stag mokyklos patalpose vyks pirmenybių varžybų finalai. Visuomenė kviečiama savo dalyvavimu parodyti dėmesio sportuojančiam jaunimui.

IŠ ARTI IR TOLI

LIETUVIS SKATINA TYRIMŲ BENDRADARBIAVIMĄ

Purdue universiteto cheminės inžinerijos vedėjas ir profesorius bei Cheminių tyrimų tarybos tarptautinio komiteto pirmininkas Gintaras Viktoras Reklaitis Chemtech žurnalo gegužės numerį paselkė straipsnį, kur parodo jog Europoje, Ramiojo vandenyno pakraščiuose ir Šiaurės Amerikoje yra įvairūs būdai gauti aukštos kokybės tyrimus be didesnių išlaidų. Jo vadovaujamas komitetas surengė darbo konferenciją, o tame straipsnyje pateikiamos tos konferencijos išvados.

Saulius Šimoliūnas

RINKIMAI JAU ČIA PAT

Rinkimai į JAV LB Tarybą jau čia pat. Pietryčių Apygardos rinkimus praves šie komitetai:

Pirmame rajone — Baltimorės apylinkėje — Jonas Kardokas, pirm. 1254 Poplar Ave., Baltimore, MD 21227, tel. 410-242-5589 ir narės Elena Okienė ir Ona Eringienė.

Philadelphijos ir apylinkių ir Pietinės New Jersey — Gediminas Dragūnas, pirm. 9248 Darlington Road, Philadelphia, PA 19115, tel. 215-677-2415 ir nariai Marija Rauginė ir Virgus Volertas.

Washingtono apylinkė — Dalė Lukienė, pirm., 10622 Great Arbor Drive, Potomac, MD 20850, tel. 301-983-0763, narės Ina Aureille ir Joana Vaiciulaitienė.

Antrame rajone — Elizabeth, NJ — dr. Dalia Bite-nienė, pirm., 36 Second St.,

Elizabeth, NJ 07206 ir nariai Irena Vėblaitienė ir Juozas Juška.

Newark, NJ, apylinkėje — Antanas Gražulis, pirm., 52 Cresthill Ave., Clifton, NJ 07012 ir nariai Emilija Sado-nis ir Kazys Šipaila.

JAV LB Pietryčių Apygar-dos XV Tarybos rinkimų komisija: Aniliora Mašalaitienė, pirm., 645 Fletcher Road, Wayne, PA 19087, tel. 610-687-3048 ir nariai Rimvydas Jakas ir Linas Kučas.

Aniliora Mašalaitienė JAV LB Pietryčių apygardos rinkimų komisijos pirmininkė

BALTŲ STUDIJŲ ŽINIOS

University of Washing-ton. — Danijos Užsienio reikalų ministras Jorgen Orstrom Moller vasario 7 d. kalbėjo University of Washington apie Baltijos kraštų įsijungimą į Europą.

SKELBIMAI

x „ŠYPSENĖLĖ“ koncertas bus sekmadienį, gegužės 18 d., 3:00 val. p.p. Jaunimo centre, 5620 S. Claremont, Chicago. Programoje: vienuolikmetė Neringa Nekrasiusė, Marijampolės muzikos mokyklos vaikų choro „O lia lia“ vadovė dainininkė Laima Lapkauskaitė ir Čikagos Lituanistinės mokyklos mokiniai, vadovaujami Dailios Gedvilienės. Bilietus nuo 2:00 val. bus galima įsigyti prie įėjimo. Visus maloniai kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos burelis.

(sk)

x Dail. Giedrės Žumbakienės parodos atidarymas, kuris turėjo būti gegužės 18 d. neįvyks. Atidarymas bus birželio 7 d. Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL. Taip pat kviečiame apžiūrėti „Lietuviškas knygas — 450“ eksponatų parodą iki gegužės 31 d.

(sk)

x Už a.a. Bronės Balienės sielą trejų metų mirties sukaktyje, šv. Mišios bus aukojamos pirmadienį, gegužės 19 d. 7:30 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Prašome prisiminti a.a. Bronę savo maldose.

(sk)

x A.a. Vinco ir Emilijos Rastenių, labdarininkų palikimas, Lietuvos našlaičiams pasiskyrė \$5000. Tai 11 vaikų trims metams parama. Deklamacijai „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x A.a. Vinco ir Emilijos Rastenių, labdarininkų palikimas, Lietuvos našlaičiams pasiskyrė \$5000. Tai 11 vaikų trims metams parama. Deklamacijai „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629.

(sk)

Knygų aukotojai iš Kalifornijos ir Čikagos gerokai padidino University of Washington knygyną lietuviškų knygų lobi, ypač išeivijos literatūros ir istorijos knygomis.

Inai Bertulytei Bray pasi-traukus iš Baltų studijų komiteto, jos pakeičia perėmė Marytė Oksaitė.

Iki šiol surinkta apie 104,000 dol. remti nuolatinę Baltistikos studijų programą University of Washington, tačiau iki 1998 m. pabaigos reikia surinkti iš viso 775,000 dol. Aukos galima siųsti: University of Washington Foundation, Baltic Studies Program, P.O. Box 353420, Seattle, WA 98195—3420.

x TRANSPAK praneša:

„Daugiausia išradimų ir patentų — 1603 — turi kauniečiai profesorius Kazimieras Ragulskis“. **Pinigai, siuntiniai ir komercinės** siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. **TRANSPAK**, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629, tel. 773-838-1050.

(sk)

x Amerikos Lietuvių radi-jas, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

(sk)

x Dėmesio! Jaunimo centro Moterų klubas kviečia visus gegužės 18 d. po 10:15 val. šv. Mišių Tėvų Jėzuitų koplyčioje į Jaunimo centro kavinę, kur galėsite pasivaikinti skaniais mieliniais blynais. Prie jų bus ir burnoj tirpstantis obuolinės košės. Savo atsilankymu paremsite Jaunimo centrą.

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuširdžiai patarnaus, duodami komiso nuolaidą. **Albinas Kurkulis**, tel. 312-360-5530 arba jo sūnus **Andrius Kurkulis**, tel. 312-360-5531, dirbą su **Oppenheimer & Co., Inc.** Chicagoje. Iš kitur skambinkite vel-tui: tel. 1-800-621-2103.

(sk)

x Dėmesio, lietuviai! Naujas JAV imigracijos vizų tikrinimas prasidės **balandžio mėn.** Pasibaigusias vizas galio pratesti. Žmonės iš kitų valstijų gali pasiųsti man duomenis paštu. **Ed Šumanas**, 5701 Linden, La Grange, IL 60525, tel. 1-708-246-8241.

(sk)

ARAS ROOFING Arvydas Kiela Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus Tel. 630-257-0716 Skambinti po 6 v v